

INTERVENTIE

#1 MAART 2025

MARVER
LEDENMAGAZINE

**ONZE
ANTWOORDEN**
op jouw vragen over
medezeggenschap

125^E AV
van Marechaussee-
vereniging

**FONDS
SOCIALE
ZORG**
zoekt vrijwilligers

**OUD-MARECHAUSSEE
MANUEL STEGEMAN**

**‘TRAUMA HEEFT
OOK IMPACT OP GEZIN’**

KAARTEN

“

'Klaverjassen' was een bekend spel onder veel (oud-)collega's die op brigades werkten in de tijd van de Koude Oorlog. Dit was het gevolg van de overdaad aan militaire capaciteit die er moest zijn om de mogelijke vijand uit het oosten het hoofd te bieden. In 2025 is klaverjassen wederom populair. Het wordt voorlopig vooral gespeeld door alle wereldleiders en leiders die werelds willen zijn. In 'Saloon Het Witte Huis' in het Wilde Westen vlogen de cowboys elkaar in de haren tijdens het kaarten. Vanuit 'Grand Café Bruxelles' kwamen er mensen die graag aan dezelfde tafel wilden mee kaarten, maar zij gingen na de ruzie van de cowboys snel naar 'The Pub' in Londen. Vanuit 'Restaurant Kremlin' werd het tafereel met genoeg en met de kaarten op de borst bekeken.

Dit was in elk geval de stand van zaken tot het moment dat ik deze blog aan het papier toevertrouwde. Het is volstrekt onvoorspelbaar hoe de kaarten inmiddels zijn geschud. Het is natuurlijk ook geen kaartspel. Daarvoor is het te ernstig. De egotripperij van de politici op het wereldtoneel is levensgevaarlijk voor iedereen op deze planeet. Om persoonlijk nog een beetje overzicht te houden en te kunnen omgaan met de ernst hiervan, noem ik het toch maar een kaartspel. Want hoe zorgwekkend het ook allemaal is; we kunnen hierop geen invloed uitoefenen. Het zal de hoofdpersonen bovendien een zorg zijn hoe jij en ik hierover denken en hoe druk wij ons maken.

Het is daarom nuttig om je alleen druk te maken over zaken waarop je wél invloed hebt. Dit geeft ook meer energie. Natuurlijk heb je verschillende gradaties van invloed. Zo lukt het niet altijd om onze invloed in Den Haag uit te oefenen en dit vergt dan vooral energie. Positieve invloed op iemands leven uitoefenen is meestal een stuk eenvoudiger. Zo ging ik onlangs samen met onze vicevoorzitter René Schilperoort en onze secretaris Breunis van de Pol op visite bij ons erelid Henk

Kruiswijk. De aanleiding voor onze visite was zijn 70-jarige lidmaatschap van onze vereniging. Zijn dankbaarheid na afloop onderstreept hoe gemakkelijk het is om op een positieve manier invloed uit te oefenen. Van Henk begreep ik tijdens ons bezoek trouwens dat een beetje marechaussee in die tijd kon klaverjassen. Zo leerde ik weer het nodige over hoe het er vroeger aan toeging bij het Wapen en had ik een haakje om mijn blog aan op te hangen.

Ik wil deze blog graag afsluiten met het goede nieuws dat iedere collega eenvoudig positieve invloed kan uitoefenen op de ander en zo uiteindelijk ook op zichzelf. In het openingsartikel van deze Interventie lees je hoe je dit kunt doen. We laten enkele ledenbezoekers van het Fonds Sociale Zorg aan het woord over hun werk en vergezelden hen tijdens enkele bijzondere ledenbezoeken. Over positieve invloed gesproken! Met interviews en sfeerimpressies laten we zien hoe je in het leven van oudere of zieke collega's een wereld van verschil kunt maken als FSZ-vrijwilliger. Simpelweg een bakje koffie doen bij een ander is juist in deze stormachtige tijd enorm waardevol. Wij hebben namelijk altijd elkaar nog. Op de wereldleiders hoeven we immers even niet te rekenen. ←

”

HET WAARDEVOLLE WERK VAN FSZ-VRIJWILLIGERS IN DE SCHIJNWERPERS

→ Vrijwilligers van het Fonds Sociale Zorg van de Marechausseevereniging leggen al jarenlang huisbezoeken af bij oudere leden, zieke (oud-)collega's en weduwen en weduwnaars van overleden collega's die vaak nog erg begaan zijn met onze vereniging en de KMar. Helaas kampt het FSZ in diverse regio's met een tekort aan vrijwilligers die dit waardevolle werk willen doen. Daarom besteden wij hier in deze Interventie uitgebreid aandacht aan.

12

ANTWOORDEN OP DRIE BRANDENDE VRAGEN OVER MEDEZEGGENSCHAP

→ Als MARVER-hoofdbestuurder die 'medezeggenschap' in zijn portefeuille heeft, beantwoordt Marcel van der Stap de drie het meest door jullie gestelde vragen die hieraan zijn gerelateerd. De eerste vraag is waarom de reorganisatie LTC stap 4 zoveel tijd in beslag neemt. Vraag twee is hoeveel plaatsen van tewerkstelling collega's maximaal kunnen of mogen hebben. De laatste vraag is wanneer je spreekt over een dienstreis, op welke vergoeding je hierbij recht hebt en wat de aan het Besluit Dienstreizen Defensie verbonden voorwaarden zijn.

28

FAQ OVER INSCHALINGSWIJZIGINGEN IN NIEUWE IBM

→ In een FAQ beantwoorden wij een aantal vragen over de belangrijkste inschalingswijzigingen in het nieuwe Inkomstenbesluit militairen (IBM), dat op 16 januari is gepubliceerd in het Staatsblad. Zo maken wij onder meer duidelijk wat het verschil is tussen de opleidingstabel en de salaristabel en lichten wij toe of je als doorstromer ook in de eerstgenoemde tabel komt.

14

ZORG VOOR GEZINNEN VAN BESCHADIGDE VETERANEN SCHIET TEKORT

→ De zorg voor gezinnen van beschadigde veteranen en dienstslachtoffers schiet tekort, zo luidt de belangrijkste conclusie van het recente rapport 'Erken mijn zorgen' van Veteranenombudsman Reinier van Zutphen. Aanleiding voor dit rapport zijn signalen die hij ontving van relaties van beschadigde veteranen die zich niet gehoord voelden. "Ik ben geschrokken van hun vaak schrijnende verhalen."

EN VERDER...

- 04** Bondig – Werk en inkomen
- 19** Aankondiging van 125^e Algemene Vergadering
- 19** Bondig – Vereniging
- 26** EUROMIL focust zich op samenwerking
- 31** Puzzel
- 32** Contact met MARVER
- 34** Ledenvoordeel FNV
- 36** Daarom: Anita Knegt

NADER OVERLEG OVER RESTITUTIEVERPLICHTING

Sociale partners gaan in overleg over de restitutieverplichting van opleidingen. Dat hebben zij afgesproken tijdens de recente zitting in de rechtszaak die de centrales van overheidspersoneel hadden aangespannen tegen het ministerie van Defensie in verband met de invoering van de EU-richtlijn transparante en voorstelbare arbeidsvoorwaarden op 1 augustus 2022. Deze richtlijn is onder meer van belang met het oog op de terugbetaling van opleidingskosten van verplicht gestelde opleidingen. De richtlijn stelt in beginsel dat dit niet mag.

EU-richtlijn

De EU-richtlijn biedt echter wel ruimte om hiervan in bepaalde gevallen af te wijken. Omdat lang vóór de inwerkingtreding van de richtlijn zowel voor militairen als voor burgers was afgesproken dat Defensie opleidingskosten terug kan vorderen, vond Defensie dat formeel overleg over de mogelijkheid om af te wijken niet nodig was.

Scan de QR-code voor het volledige bericht.

Terugvorderen kan nu voor bijna alle soorten opleidingen, indien iemand wordt ontheven uit de opleiding, ontheven uit de functie waarvoor iemand is opgeleid of in bepaalde gevallen indien hij of zij wordt ontslagen. De centrales dachten daar anders over. Zij hadden het standpunt dat de invoering van de richtlijn wel nieuw overleg over eventuele afwijkende bepalingen vereist. Omdat sociale partners het hierover niet eens konden worden, is die vraag voorgelegd aan de rechter. ←

FAQ OVER HET VITALITEITSBUDGET VOOR BURGERS

De afgelopen maanden ontvingen wij diverse vragen van leden over het vitaliteitsbudget van 100 euro netto, waarvan burgermedewerkers bij Defensie sinds februari gebruik kunnen maken. Naar aanleiding hiervan lanceerden wij een FAQ op onze website en in onze ledenapp, waarmee wij de vragen beantwoorden die jullie ons inmiddels voorlegden.

Onze FAQ over het vitaliteitsbudget voor burgerpersoneel vind je door de QR-code bij dit bericht te scannen. Aan de hand van andere vragen die jij of je (burger-)collega's ons de komende tijd stellen, breiden wij de FAQ uit. Heb jij een vraag over het vitaliteitsbudget? Check dan of het antwoord op jouw vraag ertussen staat! Is dit niet

Scan de QR-code voor de FAQ.

zo? Stel je vraag dan via info@marver.nl en waarschijnlijk vind je het antwoord dan snel terug onder één van de drie deelthema's (algemeen, aankopen en declaraties) van onze nieuwe FAQ. ←

BEN JE GESCHORST? LET DAN OP DE OPBOUW VAN JE VAKANTIEVERLOF!

Je hoopt dat het je nooit overkomt, maar het kan gebeuren dat je als defensiemedewerker voor enige tijd wordt geschorst vanwege een verdenking van wangedrag of het plegen van een strafbaar feit. De schorsing biedt Defensie de kans om onderzoek te doen zonder dat jij op de werkvloer aanwezig bent. Soms volgt hierna ontslag, maar gelukkig vaak ook niet. Tijdens een schorsing zet de werkgever in veel gevallen de opbouw van jouw vakantieverlof stop. In een recent door ons gevoerde bezwarenprocedure erkende Defensie dat dit niet mag. Daarom drukken wij jou op het hart om de opbouw goed in te gaten houden als je een tijdje geschorst was. Twijfel je of Defensie tijdens of na afloop van jouw schorsing op de juiste wijze handelt? Schakel dan de hulp van onze afdeling individuele belangenbehartiging in via ib@marver.nl. ←

UPDATE OVER IKB & OUDERSCHAPSVERLOF

Als je als defensiemedewerker gebruikmaakte van ouderschapsverlof dan kon je voorheen ADV-uren opbouwen door twee uur per week extra te werken. Dit is niet meer zo sinds de invoering van het IKB in 2025. Je kunt nu geen IKB-uren opbouwen, maar hebt wél de mogelijkheid om deze te kopen van je IKB-budget. Onderaan de streep maakt dit financieel niets uit, omdat je nu twee uur ouderschapsverlof minder hoeft op te nemen per week.

Een bijkomend voordeel is dat je langer gebruik kunt maken van het ouderschapverlof en in principe zelf kunt bepalen hoeveel IKB-uren je koopt. Wél geldt hierbij een maximum van 104 uur per jaar. De uren waarin je ouderschapsverlof geniet, worden niet als 'deeltijd' beschouwd. Daarom hebben deze, in tegenstelling tot bij deeltijdverlof, geen invloed op het aantal IKB-uren dat je kunt kopen. Bij deeltijdverlof kun je uren kopen naar rato van het aantal uren dat je werkt. ←

MAAK BEZWAAR TEGEN JOUW LOONSTROOK MET UITBETAALDE VAKANTIE-UREN

Ga je uit dienst en moeten aan jou nog vakantie-uren worden uitbetaald? Maak dan bezwaar tegen de loonstrook waarop de uitbetaling van deze uren te zien is! De MARVER kan dit bezwaar voor jou oppakken. Defensie erkent inmiddels al enige tijd dat het werkgeversdeel van de pensioenpremie en het financiële voordeel van de eigen ziektekostenverzekering voor militairen en de WUL in het vakantieloon moeten worden meegenomen. De uitvoering is echter nog steeds niet rond. Daarom is het nodig tijdig – dat wil zeggen binnen zes weken – bezwaar te maken. Wil je dat wij dit voor jou verzorgen? Stuur dan een e-mail naar onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@marver.nl. ←

ATOD BIJ FRONTTEX-INZET

Tot voor kort kende Defensie geen afbouwtoelage van de Toelage Onregelmatige Dienst (ATOD) toe aan militaire ambtenaren die worden ingezet voor Frontex. Nadat wij dit onlangs als MARVER hadden aangekaart bij Defensie, herzag zij haar standpunt over deze toekenning. Militairen die aan de bijbehorende, in de Regeling vergoeding voor overwerk, onregelmatigheid, beschikbaarheid en bereikbaarheid (VROB) genoemde voorwaarden voldoen, kunnen hierdoor tijdens hun Frontex-inzet voortaan rekenen op de ATOD. Voldoe jij aan alle voorwaarden in de VROB, maar ontvang je bij jouw inzet voor Frontex geen ATOD? Klop dan voor advies aan bij onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@marver.nl. ←

PROBLEEM MET VERLOFREGISTRATIE VAN RESERVISTEN

Reservisten bij Defensie kregen onlangs de vervelende boodschap dat zij door een probleem met de Peoplesoft-software in 2025 minimaal een volledige werkdag aan verlof moeten

Scan de QR-code voor het volledige bericht.

opnemen en dat zij vooralsnog geen twee opkomsten met verschillende redenen op dezelfde dag kunnen registreren. Alleen op de dagen die niet in hun rooster staan, kunnen zij minder dan een werkdag aan verlof in Peoplesoft registreren. ←

Fonds Sociale Zorg zoekt nieuwe ledenbezoekers in diverse regio's

WIL JIJ OOK IETS BETEKENEN VOOR ONZE OUDERE LEDEN?

Vrijwilligers van het Fonds Sociale Zorg van de Marechausseevereniging leggen al jarenlang huisbezoeken af bij oudere leden, zieke (oud-)collega's en weduwen en weduwenaars van overleden collega's die vaak nog erg begaan zijn met onze vereniging en de KMar. Zij bezoeken hen onder meer rond hun verjaardag en in de aanloop naar de feestdagen. Helaas kampt het FSZ in diverse regio's met een tekort aan vrijwilligers die dit waardevolle werk willen doen. Dit is voor ons aanleiding om dit werk in de schijnwerpers te zetten en om hierover in gesprek te gaan met verschillende enthousiaste ledenbezoekers. Ook vergezelden we hen tijdens enkele bijzondere visites aan oudere leden in het land.

■ Heb je interesse in het mooie werk van ledenbezoeker bij het FSZ? Lees dan aan slot van dit artikel in welke regio's het FSZ de meeste personele versterking kan gebruiken en hoe je jouw belangstelling aan ons kunt doorgeven!

Jan en Lia Jansen, ledenbezoekers in Nijmegen en omstreken en in de Betuwe

Om een goede indruk te krijgen van de meerwaarde van hun werk als ledenbezoeker vergezelden we Jan en Lia op een woensdag in februari tijdens hun visites aan twee oudere MARVER-leden. Om klokslag 10.30 uur bellen we eerst aan bij het huis van de 79-jarige Ria Van de Wakker-Coterlet in Tiel. Sinds zij als weduwe van onze bijna 10 jaar overleden KMar-collega Luuk van de Wakker in 2017 vanuit Drenthe verhuisde naar haar huidige woning in Hedel, krijgt zij in de aanloop naar de feestdagen altijd een bezoek van Jan en Lia. Zij onthaalt ons gastvrij met koffie en gebak.

Gerichte aandacht

Nadat wij onze koffie hebben opgedronken, steekt Ria de loftrompet over de Marechausseevereniging en het FSZ. "Ik vind het bijzonder dat zij zoveel gerichte aandacht besteden aan weduwen van overleden collega's zoals ik, die zelf natuurlijk niet bij de KMar hebben gewerkt," vertelt zij. "Eind 2025 is het alweer tien jaar geleden dat Luuk overleed. Na een operatie leek het eerst goed met hem te gaan, maar daarna ging het helaas bergafwaarts met hem en kwam hij op relatief jonge leeftijd te overlijden. Als partner stond ik er plots alleen voor en moest ik allerlei zaken, zoals mijn financiën, in mijn uppie regelen. Daarom was het waardevol dat ik als weduwe lid kon blijven van de Marechausseevereniging en hierdoor kon terugvallen op de hulp van de vereniging en die van het FSZ. Ik herinner me dat mensen van het FSZ en de belastingservice bij mij thuis kwamen om diverse zaken en ook mijn belastingaangifte voor mij af te handelen. Hiervan had ik veel profijt. Daarna maakte ik nog lang gebruik van de gratis belastingservice van de vereniging. De laatste jaren doe ik mijn belastingaangifte zelf, omdat ik nu geen ingewikkelde aftrekposten meer heb."

‘IK HEB BLAUW BLOED’

Met veel toewijding leggen Jan Jansen en zijn echtgenote Lia als ledenbezoekers van het FSZ vanaf 2013 huisbezoeken af bij MARVER-leden van 80 jaar en ouder, bij jarige oudere leden en bij weduwen en weduwnaars die na het overlijden van hun partner lid zijn gebleven van onze vereniging. Zij reageerden destijds enthousiast op de vraag van Bert Tuenter, coördinator Zorg en Nazorg van het FSZ, of zij dit vrijwilligerswerk wilden gaan doen in Nijmegen en omstreken en in de Betuwe. Sindsdien vereren zij jaarlijks diverse leden in dit rayon met een bezoek.

← Ria Van de Wakker-Coterlet, geflankeerd door ledenbezoekers Jan en Lia Jansen.

Achterdeurtje

Ria benadrukt tot slot dat zij de jaarlijkse bezoeken van Jan en Lia erg waardeert en heel gezellig vindt, maar dat het haar hier niet zozeer om te doen is. “Natuurlijk vind ik het leuk om tijdens deze bezoeken iets te horen over de vereniging en over de KMar en om samen mooie herinneringen op te halen aan de KMar-jaren van Luuk. Ik vind het echter veel belangrijker dat je als weduwe de optie hebt om MARVER-lid te blijven en om zo een ‘achterdeurtje bij de vereniging en het FSZ te houden als je met vragen of problemen zit.”

Veelomvattende carrière

Iets na 14.00 uur zitten we met Jan en Lia aan het gebak bij ons 90-jarige ereid Jan Jansen en zijn vriendin in Tiel. Reikhalzend heeft Jan uitgekeken naar ons bezoek aan zijn sfeervol-

le woning in deze gemeente. Daar woont hij alleen sinds zijn echtgenote 10 jaar geleden overleed. Gelukkig krijgt hij er vrijwel dagelijks gezelschap van zijn zeer spraakzame en enthousiaste 88-jarige vriendin.

“Ik kijk altijd erg uit naar jullie bezoeken rond mijn verjaardag en de feestdagen. Hiervan geniet ik enorm. Behalve mijn vriendin heb ik namelijk niemand meer met wie ik al mijn verhalen over de KMar kan delen,” benadrukt Jan, die onze visite aangrijpt om talloze herinneringen op te halen aan zijn KMar-loopbaan die bijna vier decennia omspande. Zijn carrière startte in 1953 in Den Haag en eindigde 38 jaar later op 56-jarige leeftijd in Apeldoorn. Gedurende zijn loopbaan was hij jarenlang algemeen penningmeester en algemeen secretaris in het Hoofdbestuur van de Marechausseevereniging. Bondswerkzaamheden waarvoor hij volledig

werd vrijgesteld. Als algemeen secretaris werkte hij heel veel samen met de volgens hem ‘legendarische toenmalige MARVER-voorzitter Arie Ros’. Diens naam komt dan ook vaak voorbij in alle mooie verhalen van Jan, die in 1981 bij zijn afscheid als algemeen secretaris werd benoemd tot ereid van onze vereniging.

Grote verbondenheid

Door de jaren heen is Jan altijd een grote verbondenheid met het Wapen blijven voelen. “Eens een marechaussee, altijd een marechaussee,” zegt hij met onverholen trots aan het eind van onze visite. “Ik ben niet van adel, maar heb wel blauw bloed. Ik hoop dat Jan en Lia als ledenbezoekers nog lang op visite blijven komen, zodat ik mijn verhalen over de KMar kan delen. Ik zou hen missen als ik ze niet mee zou zien.” ←

Jan Peter en Anneke de Boer,
ledenbezoekers in de regio Barneveld

‘HET FSZ OMARMT LEDEN TOT AAN HET EINDE VAN HUN LEVEN’

Een jaar nadat hij in 2020 met FLO ging, werd Jan Peter de Boer ledenbezoeker van het FSZ. Sindsdien bezoekt hij samen met zijn echtgenote Anneke een klein aantal MARVER-leden in de Gelderse plaatsen Barneveld, Harskamp, Ede, Lunteren en Ugchelen.

Wanneer & hoe werd je ledenbezoeker van het FSZ?

“Voordat ik in 2020 met FLO ging, had ik bij Bert Tuenter van het FSZ al eens aangegeven dat ik in voorkomende gevallen wel iets voor het FSZ zou willen betekenen. Toen Bert me na mijn FLO vroeg of ik nog steeds iets wilde gaan doen bij het fonds, heb ik onmiddellijk ja gezegd en ben ik dus ledenbezoeker geworden. Dit vrijwilligerswerk pakte ik vervolgens samen met mijn echtgenote Anneke op.”

Wat was voor jou de belangrijkste reden om dit vrijwilligerswerk te gaan doen?

“Mijn geschiedenis bij de KMar! Ik ervaar toch wel: eens KMar, altijd KMar. Door mijn werkverleden bij de KMar, de gemeenschappelijke opleiding te Apeldoorn, de veelheid aan functies én de uitzendingen voel ik mij betrokken bij de organisatie en verbonden met de niet meer actief dienende KMar-collega's. Ik was een derde deel van mijn loopbaan actief in het bedrijfs-

maatschappelijk werk en dus twee derde operationeel. Ik voel mij daarom in de eerste plaats marechaussee en dan pas BMW-er. Hierdoor vond en vind ik het mooi om als ledenbezoeker van het FSZ iets te kunnen betekenen voor oud-collega's die boven de 80 jaar, weduwnaar of ziek zijn.”

Hoeveel bezoeken brengen jullie jaarlijks als ledenbezoekers?

“Op dit moment leg ik samen met Anneke huisbezoeken af bij nog twee leden en een echtgenote. Ik realiseer mij terdege dat dit niet veel is. Nog niet zo lang geleden bezochten we zes leden in de plaatsen Barneveld, Harskamp, Ede, Lunteren en Ugchelen. Een aantal van hen is overleden. Wij brengen twee keer per jaar een bezoek: één bezoek rond hun verjaardag en één in de weken tussen sinterklaas en kerstmis. Voor hun verjaardag brengen wij een bos bloemen of een plant mee en met de feestdagen een kerstattentie.”

Wat wordt het meest gewaardeerd aan deze bezoeken?

“Als ledenbezoeker merk ik dat onze leden de bezoeken fijn vinden en het waarderen dat wij gericht aandacht aan hen besteden. Deze bezoeken raken de gemeenschappelijkheid

→ Jan Peter zit naast Nita, de dochter van oud-collega Jan Radstaai en zijn echtgenote Jannie. Jan Peter bezoekt haar ouders vanaf 2020 regelmatig, totdat zij vorig jaar overleden. Onlangs bespraken Jan Peter en Nita hoe waardevol de bezoeken voor haar ouders waren.

'Mijn ouders keken enorm uit naar Jan Peters bezoeken'

van het verleden. Niet vergeten worden. Verhalen kunnen vertellen. Als ledenbezoeker ben je beslist geen hulpverlener, maar vervul je wel een sociale rol. Indien nodig kun je een schakel zijn naar instanties. Dit gebeurt uiteraard in overleg met de betrokkene en onze coördinator. Ook ben je in voorkomende gevallen de vertegenwoordiger van het FSZ na een overlijden en hierdoor aanwezig bij uitvaarten."

Welke eigenschappen moet je als ledenbezoeker hebben?

"Het is belangrijk om een open mind, een scherpe blik en een luisterend oor te hebben voor alle leden die je bezoekt. Zij hechten er veel waarde aan om hun verhaal te kunnen doen over hun werkjaren bij de KMar en hierbij is het van belang om goed te luisteren en gerichte vragen te stellen."

Hoeveel extra ledenbezoekers kan jouw regio gebruiken?

"In onze regio hebben we geen extra ledenbezoekers nodig. Sterker nog, het is voor Anneke en mij rustig geworden. En dat zal wat betreft de ledenbezoeken niet veel anders meer worden. Daarom wil ik mij in de nabije toekomst wellicht op een andere manier blijven inzetten voor het FSZ. Het FSZ is een mooi en waardevol sociaal netwerk van én voor KMar-collega's, dat leden niet aan hun lot overlaat en hen omarmt tot aan het einde van het leven." ←

Samen met Jan Peter brengen we op een woensdagochtend in februari een bezoek aan Nita, de dochter van oud-collega Jan Radstaat en zijn echtgenote Jannie. Nita was voor hen jarenlang mantelzorger, totdat haar moeder op 28 februari 2024 overleed en haar vader op 24 september op 95-jarige leeftijd kwam te overlijden. Als ledenbezoeker bezocht Jan Peter hen vanaf 2020 rond hun verjaardagen én in de periode tussen kerst en oud en nieuw.

"Mijn ouders keken altijd erg uit naar zijn bezoeken," benadrukt Nita aan het begin van onze visite aan haar huis in Ede. "Deze bezoeken boden mijn vader de kans om met een andere KMar-collega uitgebreid te praten over zijn loopbaan. Als oudere mensen kregen mijn ouders niet zoveel bezoek meer en mijn vader kon zijn verhalen over de KMar hierdoor nog maar met weinig mensen delen. Juist daarom waren Jan Peters bezoeken voor hem zo waardevol."

Diverse verhalen

Terwijl zijn vrouw Jannie op de achtergrond meeluisterde en hem waar nodig corrigeerde, vertelde Jan tijdens de visites van Jan Peter uiteenlopende verhalen en anekdotes over zijn KMar-loopbaan. Een carrière waarin hij achtereenvolgens actief was bij de Brigades Deventer, Amersfoort, Zevenaar en Arnhem en tenslotte bij de Brigade Harskamp, waar hij als brigadecommandant de dienst verliet. "Zo vertelde hij over zijn twee dienstjaren in Nederlands-Indië, over bijzondere voorvallen met collega's in latere jaren en bijvoorbeeld ook over zijn herinneringen aan het SD-hoofdkwartier De Wormshoef in Lunteren, waar mensen in de oorlogsjaren werden vastgezet en mishandeld," blikt Jan Peter tijdens ons bezoek uitgebreid terug op zijn gesprekken met Jan. "Een leuke anekdote die hij tijdens ons laatste gesprek in juni 2024 met me deelde, betrof zijn ervaringen als jongere marechaussee op Paleis Het Loo in Apeldoorn. Juliana, die toen net koningin was geworden, vroeg hem op een gegeven moment of hij even op haar kinderen wilde letten. Uiteindelijk ging hij toen op het grasveld bij Het Loo een balletje trappen met de prinsesjes Beatrix, Irene en Margriet. Een paar jaar

geleden stuurde ik als ledenbezoeker nog een brief aan prinses Margriet met de vraag of zij zich dit nog kon herinneren. Hier is geen reactie opgekomen en dat speelt me voor Jan, die dit ongetwijfeld zou hebben gewaardeerd."

Nagenieten

Na afloop van de bezoeken van Jan Peter genoten haar ouders volgens Nita nog volop na. "Zo had ik het met mijn vader regelmatig over voor mij nieuwe dingen die hij tijdens een bezoek had verteld. Zijn verhaal over het voetballen met de prinsesjes had ik bijvoorbeeld niet eerder gehoord. Ook mijn moeder was enthousiast over de bezoeken. 'Jan Peter doet het goed', zei ze altijd als hij een bos bloemen voor haar had meegenomen."

Bijzonder echtpaar

Voor Jan Peter was het een voorrecht om twee keer per jaar over de vloer te komen bij het echtpaar Radstaat. "Ik vond het bijzonder om een echtpaar van boven de 90 jaar te bezoeken, waarvan beide partners nog zelfredzaam, fit en volledig bij de les waren. Zij straalden veel warmte en positiviteit uit. Jan was een vriendelijke en lieve man, die ook altijd aardig was voor de mensen in zijn omgeving. Als echtpaar vulden zij elkaar perfect aan en vormden zij een eenheid. Het was mooi om altijd in alle openheid het gesprek met Jan te kunnen aangaan. We hoefden van tevoren niet te bedenken waarover we het zouden hebben en zochten nooit naar woorden. Na zo'n anderhalf uur kregen onze gesprekken altijd een soort natuurlijke afronding. Jan en zijn vrouw hebben een onuitwisbare indruk op mij als ledenbezoeker achtergelaten. Mijn bezoeken aan hen gaven me altijd energie." ←

Gerrit en Corry den Braven,
ledenbezoekers van het FSZ in de
regio Arnhem-De Liemers

‘ONZE BEZOEKEN WORDEN ALOM GEWAARDEERD’

Samen met zijn echtgenote Corry (75) startte Gerrit den Braven (78) in 2013 met zijn werk als ledenbezoeker van het FSZ in de regio Arnhem-De Liemers. Vanaf dat jaar bezoekt hij jaarlijks tussen de 30 en 35 oudere leden van de Marechausseevereniging. “Het leek ons leuk om dit vrijwilligerswerk te gaan doen en er was dringend behoefte aan ledenbezoekers in onze regio.”

Wanneer en hoe werd je ledenbezoeker van het FSZ?

“Samen met mijn vrouw Corry meldde ik me in december 2013 aan als nieuwe ledenbezoeker van het FSZ in de regio Arnhem-De Liemers en zijn we met dit vrijwilligerswerk gestart.”

Wat was voor jullie de belangrijkste reden om dit vrijwilligerswerk te gaan doen?

“Het leek ons leuk, bijzonder en waardevol om dit werk te gaan doen. Bovendien hoorden wij dat er destijds een tekort was aan ledenbezoekers in onze regio. Enthousiast hebben wij ons toen als nieuwe ledenbezoekers aangemeld bij Bert Tuenter van het FSZ.”

Hoeveel bezoeken brengen jullie jaarlijks?

“Op dit moment leggen wij huisbezoeken af op 19 adressen in onze regio. Wij bezoeken onder meer weduwen en weduwnaars die lid zijn gebleven van de Marechausseevereniging. Bij deze leden proberen wij twee keer per jaar langs te gaan. Daarnaast bezoeken wij leden van 80 jaar en ouder die nog samenwonen met hun partner. En in voorkomende gevallen brengen wij langdurig zieke leden meerdere keren een bezoek gedurende hun ziekteproces. En verder zijn we, als de nabestaanden dit wensen, aanwezig bij de uitvaart van leden die ons zijn ontvallen. Dit alles komt voor mij en mijn vrouw jaarlijks neer op 30 tot 35 bezoeken.”

Op welke andere momenten bezoeken jullie leden?

“De meeste leden bezoeken wij rond hun verjaardag, omdat zij hier veel prijs op stellen. Weduwen en weduwnaars van leden die zijn overleden, kunnen ook rond de kerstdagen rekenen op ons bezoek. En verder bezoeken we dus meermaals leden die al langere tijd ziek zijn en die wel een steuntje in de rug kunnen gebruiken. Als mijn vrouw en ik niet in de gelegenheid zijn om iemand thuis te bezoeken dan sturen we hem of haar een kaartje of plegen we een telefoontje.”

Wat wordt het meest gewaardeerd aan deze bezoeken?

“Wij merken dat onze bezoeken alom worden gewaardeerd. Bij ieder bezoek krijgen we te horen hoe fijn het is dat wij dit vrijwilligerswerk nog doen. ‘Dat hoor je nergens anders’, benadrukken zij dan altijd. Oudere leden zijn zeer dankbaar voor de belangstelling van onze vereniging en die van het FSZ. Zij vinden het mooi om zo nog in contact te kunnen staan met het Wapen en om tijdens onze

'Ik kan met Gerrit en Corry overal over praten'

Samen met Gerrit en zijn echtgenote Corry brengen we op een regenachtige dinsdagochtend in februari in de Arnhemse wijk Presikhaaf een bezoek aan de 88-jarige Ans van Wijlick-Klomp, weduwe van onze 12,5 jaar geleden overleden KMar-collega Jan van Wijlick die tientallen jaren lid was van de Marechausseevereniging en ook lange tijd actief was als hoofdbestuurder. Nadat Jan kwam te overlijden, bleef Ans als weduwe aan onze vereniging verbonden. Sinds 2013 kan zij rond haar verjaardag en in de aanloop naar de kerstdagen rekenen op uitgebreide visites van Gerrit en Corry.

← Ans van Wijlick-Klomp, weduwe van onze overleden collega Jan van Wijlick, geflankeerd door ledenbezoekers Gerrit en Corry den Braven.

Nadat wij door haar zijn getrakteerd op een smakelijke kop koffie en een koek, steekt Ans trots van wal over de jarenlange KMar-loopbaan van Jan. "Voordat hij vanaf 1953 aan de slag ging bij de KMar, zat hij bij het Regiment Limburgse Jagers," benadrukt zij. "Allereerst volgde hij de KMar-opleiding te Apeldoorn. Toen we trouwden, ging hij werken als paleiswacht in Den Haag. Daarna stapte hij als marechaussee over naar het district Arnhem en verhuisden we in 1958 naar de Arnhemse wijk Presikhaaf. Verder was hij tijdens zijn KMar-loopbaan actief op de internationale treinen en gedetacheerd in Zevenaar."

Veel waardering

Ans zegt erg blij te zijn met de twee visites van Gerrit en Corry per jaar. "Wat mij betreft zouden zij vaker bij mij thuis mogen langskomen," benadrukt zij met een grote glimlach op haar gezicht. "Natuurlijk snap ik echter dat dit niet kan, omdat zij als ledenbezoekers van het FSZ meer oudere en zieke leden in de regio Arnhem bezoeken. Het is fijn dat ik met Gerrit en Corry overal over kan praten, dat we veel

herkenning bij elkaar vinden en dat we ook het nodige weten van elkaars families. Wat dat betreft is er altijd wel gespreksstof en er is gelukkig plek voor een lach én een traan. Direct vanaf onze eerste ontmoeting voelde ik een klik met Gerrit en Corry. Het is heel mooi dat het FSZ persoonlijke aandacht blijft besteden aan weduwen van overleden KMar-collega's zoals ik."

Blij gevoel

Ook Gerrit en Corry zelf kijken altijd uit naar de gezellige visites aan Ans. "Je bent nog zeer levenslustig, zet altijd door en gaat nooit bij de pakken neerzitten," complimenteert zij onze vrolijk ogende gastvrouw. "Ik krijg hierdoor altijd een blij gevoel van onze bezoeken aan jou." Ook Gerrit is tot slot vol lof over Ans. "Tijdens mijn eigen KMar-loopbaan heb ik je man Jan nog gekend toen hij waarnemend brigadecommandant in Arnhem was. Daarom vind ik het mooi en fijn om als ledenbezoeker twee keer per jaar een bezoek aan je te brengen rond je verjaardag en de feestdagen." ←

huisbezoeken te kunnen vertellen over hun vroegere werkervaringen bij de KMar."

Welke eigenschappen moet je als ledenbezoeker hebben?

"Bovenal is het belangrijk om de nodige belangstelling te tonen voor de oudere leden en hun verhalen van vroeger. In onze regio zijn er veel weduwen die na het overlijden van hun man lid zijn gebleven van de Marechausseevereniging. Zij hechten vaak waarde aan een vrouwelijk luisterend oor. Daarom is het aan te bevelen om de huisbezoeken samen met je echtgenoot af te leggen."

Hoeveel extra ledenbezoekers kan jouw regio gebruiken?

"Eén extra ledenbezoeker is heel welkom! Het zou namelijk mooi zijn als twee ledenbezoekers in onze regio's ieder ongeveer 10 bezoekadressen in hun bestand hebben. De diverse bezoeken in De Liemers zijn in dat geval goed te behappen en ieder te bezoeken lid krijgt dan voldoende gerichte aandacht." ←

ENTHOUSIAST GEWORDEN?

➔ Wil jij ook écht iets betekenen voor onze oudere leden? Maak dan jouw interesse voor dit vrijwilligerswerk kenbaar bij Bert Tuenter. Als coördinator Zorg en Nazorg bij het FSZ is hij bereikbaar via e-mail (zorgennazorg@fondssocialezorg.nl) of telefoon 06 -10120697. Vooral in de provincie Zuid-Holland, het noorden van de provincie Limburg, het oosten van de provincie Noord-Brabant (omgeving Eindhoven), het gebied ten oosten van de Veluwe in de provincie Gelderland en de provincie Utrecht heeft het FSZ dringend behoefte aan nieuwe ledenbezoekers. Woon je niet in één van deze regio's of provincies? Ook dan is het goed mogelijk dat het FSZ jouw hulp als vrijwilliger binnenkort kan gebruiken. Door onvoorziene omstandigheden of het stoppen van bestaande ledenbezoekers kunnen namelijk ineens extra vrijwilligers nodig zijn.

ONZE ANTWOORDEN OP JOUW MEEST BRANDENDE VRAGEN ROND MEDEZEGGENSCHAP

In dit artikel geeft Marcel van der Stap, die als hoofdbestuurslid van de MARVER 'medezeggenschap' in zijn portefeuille heeft, antwoord op de drie het meest door onze leden gestelde vragen die hieraan zijn gerelateerd. De eerste vraag is waarom de reorganisatie LTC stap 4 zoveel tijd in beslag neemt. Vraag twee is hoeveel plaatsen van tewerkstelling collega's maximaal kunnen of mogen hebben. De laatste vraag is wanneer je spreekt over een dienstreis, op welke vergoeding je hierbij recht hebt en wat de aan het Besluit Dienstreizen Defensie verbonden voorwaarden zijn.

VRAAG 1

➤ **Waarom neemt de reorganisatie LTC stap 4 zoveel tijd in beslag?**

Zoals elk reorganisatietraject binnen de KMar moet ook de reorganisatie LTC stap 4 in goede banen worden geleid conform de Uitvoering Reorganisaties Defensie (URD) en dient de rechtspositie van het betrokken personeel optimaal te worden gewaarborgd. Elke organisatorische wijziging en verandering van de werkwijze van een eenheid en/of van de bedrijfsvoering moet met de medezeggenschap worden overeengekomen. Helaas gebeurt dit bij de reorganisatie LTC stap 4 vaak niet op de juiste wijze, waardoor er onnodige vertragingen ontstaan. Regelmatig voeren de collega's andere werkzaamheden uit, die niet door het juiste bevoegde gezag zijn opgedragen en die niet op de juiste wijze of zelfs helemaal niet zijn geregistreerd in bijvoorbeeld PeopleSoft.

Aangepast proces

Als MARVER communiceerden we al eerder dat het URD-proces bij de reorganisatie LTC stap 4 niet volgens de reguliere procedure kan worden afgedaan en dat er een gesprek

in het Sectoroverleg Defensie (SOD) moest plaatsvinden. In het SOD zouden dan afspraken moeten worden gemaakt die afwijken van deze procedure. Dit leidde tot een aangepast proces voor de afhandeling van de reorganisatie LTC stap 4. Begin april staat de buitengewone begeleidingscommissie gepland die daarvoor moet worden gehouden. Verder hebben de HDP en de centrales gezamenlijk afspraken gemaakt om een antwoord te formuleren op de vraag hoe dit in de toekomst beter kan.

Expertisebureau

Als eerste verbeterstap wordt bij de HDP een expertisebureau opgericht, dat de regie zal voeren over alle reorganisatieprocessen. Hierbij gaat om reorganisatieprojecten, maar ook om trajecten die nog moeten worden opgestart. Door deze aanpak ontstaat binnen Defensie een eenduidige werkwijze. Verder wordt de URD opnieuw tegen het licht gehouden en bekeken of de diverse reorganisatieprocessen beter kunnen worden uitgevoerd.

VRAAG 2

➤ **Hoeveel plaatsen van tewerkstelling kunnen of mogen collega's hebben?**

De regelgeving van Defensie stelt jou in principe in staat om meerdere plaatsen van tewerkstelling te hebben of te krijgen. Het Besluit Dienstreizen Defensie stelt dat een plaats van tewerkstelling de voordeur van een gebouw, gebouwencomplex, terrein of vaartuig is, óf een andere door de commandant aan te wijzen plaats, waar of van waaruit de dienstreiziger gewoonlijk zijn werk verricht. Vooral als een commandant een andere plaats van tewerkstelling aan iemand toewijst, levert dit nogal eens misverstanden op. Hierdoor ontstaat namelijk onterecht het idee dat een commandant onbepaald meerdere plaatsen van tewerkstelling kan aanwijzen. Verder hanteert de Belastingdienst het criterium dat iemand minimaal 40% aanwezig moet zijn op de desbetreffende plaats van tewerkstelling om te kunnen rekenen op een vergoeding voor het woon-werkverkeer. Daarom kan iemand in de praktijk maximaal 2 plaatsen van tewerkstelling hebben. Bij een hoger aantal voldoet hij of zij namelijk niet meer aan de genoemde criteria.

LANDELIJKE MEDEZEGGEN- SCHAPSDAG OP WOENSDAG 2 APRIL

Op woensdag 2 april 2025 vindt weer een landelijke medezeggenschapsdag plaats voor de MC-leden van de MARVER en onze zusterbond AFMP. Zij hebben hiervoor inmiddels een uitnodiging ontvangen. Deze dag zal duren van 10.00 tot 14.00 uur en omvat onder meer een uitgebreide lunch. Gedurende de dag krijgen de leden van de medezeggenschapscommissies onder meer antwoord op belangrijke vragen die er bij hen leven.

VRAAG 3

Wanneer spreek je over een dienstreis, op welke vergoeding heb je hierbij recht en wat zijn de aan het Besluit Dienstreizen Defensie verbonden voorwaarden?

Er is sprake van een dienstreis als jouw commandant je de opdracht geeft om een taak uit te voeren op een andere plaats dan de eerder aangewezen plaats van tewerkstelling. In beginsel maak je deze dienstreis met het openbaar vervoer of dienstvervoer. Als beide opties niet mogelijk zijn, dan mag je na toestemming van jouw commandant en met wederzijdse instemming de dienstreis met je eigen vervoer maken. Bij laatstgenoemde optie heb je recht op een kilometervergoeding voor de dienstreis (DIDO). De arbeidstijdenwet (ATW) geeft duidelijkheid over de vraag wat je onder arbeidstijd en het begrip dienstreis moet verstaan. De ATW beschrijft arbeidstijd als 'elke inspanning van lichaam of geest die de werknemer verricht in opdracht van een commandant'. Dit betekent dat ook de heen- en terugreis tot de diensttijd moeten worden gerekend. Deze dienen vooraf in de opgedragen arbeidstijd te worden opgenomen.

Kilometervergoeding

Als je met je eigen voertuig een dienstreis maakt, dan heb je recht op een kilometervergoeding voor je dienstreis (DIDO). Een klein component kun je aanvragen als je gedurende een dienstreis meer dan vier uur van je eigen plaats van tewerkstelling bent en hierbij kosten maakt voor bijvoorbeeld een betaalde toilet en een kop koffie onderweg.

Voorwaarden

De eerste aan het Besluit Dienstreizen Defensie verbonden voorwaarde is dat een dienstreis op de door jouw commandant aangegeven wijze moet worden uitgevoerd. De tweede voorwaarde is dat deze dienstreis met het openbaar vervoer dient te worden gemaakt, tenzij dienstvervoer beschikbaar en doelmatiger is. De derde voorwaarde is dat de dienstreis met het openbaar vervoer moet worden gemaakt, als het dienstvervoer niet beschikbaar is en de plaats van bestemming doelmatig met het ov bereikbaar is. Jouw commandant kan jou als dienstreiziger toestaan de dienstreis met je eigen vervoer te maken. Als je hiermee als dienstreiziger instemt, maak je de dienstreis dus met jouw eigen vervoer. Bij diens overwegingen of een

plaats met het ov bereikbaar is, kan jouw commandant het gebruik van een taxi meewegen. Heb je de dienstreis niet uitgevoerd op de door jouw commandant aangegeven wijze? Dan maak je als dienstreiziger slechts aanspraak op de vergoedingen bij krachtens het Besluit Dienstreizen Defensie waarop je aanspraak zou hebben als je de dienstreis wél op de aangegeven wijze had uitgevoerd.

Begin- en eindpunt

Bij de vergoeding van jouw reis- en verblijfkosten geldt dat de gebruikelijke ingang van een plaats van tewerkstelling het begin- en eindpunt is van jouw dienstreis. Afwijkend hiervan kan je commandant jouw woning of een andere plaats als begin- of eindpunt van de dienstreis aanmerken, tenzij je op een reisdeel een plaats van tewerkstelling bezoekt. Maak je een dienstreis die in Nederland begint en waarbij het reisgedeelte buiten Nederland beperkt is of waarbij de grensoverschrijding niet noodzakelijkerwijs leidt tot het gebruik van maaltijden of logies in een gebied buiten ons land? Dan wordt deze aangemerkt als een dienstreis binnen Nederland. ←

Ombudsman openbaart rapport over zorg voor gezin van beschadigde veteranen

De zorg voor gezinnen van beschadigde veteranen en dienstslachtoffers schiet tekort. Zo luidt de conclusie van het rapport 'Erken mijn zorgen' dat Veteranenombudsman Reinier van Zutphen eind vorig jaar uitbracht. Hij vindt dat te weinig bekend is dat de bijzonder zorgplicht ook voor relaties van veteranen geldt en dat deze ook ruimer ingevuld moet worden. Ook wordt er volgens hem te weinig geïnvesteerd in lotgenotencontact voor het thuisfront. **TEKST: FRED LARDENOYE**

'IK GING ERVAN UIT DAT IEDEREEN DE VETERANENWET WEL KENT'

Aanleiding voor het rapport

'Erken mijn zorgen' waren signalen die Nationale ombudsman, tevens Veteranenombudsman, Reinier van Zutphen ontving van relaties van beschadigde veteranen die zich niet gehoord voelden. Van Zutphen: "Ik ben geschrokken van hun vaak schrijnende verhalen. Wat mij is bijgebleven, is dat relaties zich vaak wegcijferen voor het welzijn van 'hun veteraan'."

↙ Nationaal ombudsman
en Veteranenombudsman
Reinier van Zutphen:
'Geschrokken van
schrijnende verhalen.'
FOTO: BUREAU NATIONALE
OMBUDSMAN.

Veteranenwet

De belangrijkste conclusie van het rapport is dat het nog steeds nauwelijks bekend is bij betrokken instanties, maar ook bij gezinnen zelf, dat de bijzondere zorg voor veteranen zich ook uitstrekt naar hun partners en kinderen.

Van Zutphen: "Dat noemden wij al een paar jaar geleden de reikwijdte-discussie. Wie vallen er onder die bijzondere bepalingen die in de Veteranenwet staan? Uiteraard de veteraan en het dienstslachtoffer zelf. Als je spreekt met oud-Kamerlid Angelien Eijssink en jurist Henk van der Meijden, die aan de wieg van de wet hebben gestaan, kunnen zij ook haarfijn uitleggen dat het klopt zoals wij het nu in het rapport hebben opgevat: de bijzondere zorgplicht geldt ook voor partners, kinderen en soms zelfs kleinkinderen."

Volgens Van Zutphen gaat de discussie vaak ook over de vraag: hoe lang moet je een veteraan bijstaan? "Daar komt dus nooit een eind aan, tenzij een veteraan zelf aan zijn eind komt. Maar ook de discussie over de vraag of de zorg zich uitstrekt voor partners en kinderen hebben we steeds opnieuw moeten voeren."

Dichtklappen

In het Ombudsmanrapport worden partners zelf aan het woord gelaten. Zo vertelt een ex-vrouw van een veteraan: 'Inmiddels heb ik zelf ook de diagnose PTSS door de traumatische relatie. Een maatschappelijk werker heeft mij doorverwezen naar het Sinai Centrum voor intensieve behandeling. Er is heel wat overtuigingskracht van hem voor nodig geweest om toestemming te krijgen voor de behandeling, want eigenlijk is die alleen voor veteranen. En anders dan veteranen moet ik hiervoor een eigen bijdrage betalen.' Een andere partner vat het probleem duidelijk samen: "Een veteraan heeft niet alleen PTSS, het hele gezin heeft het. Hij gaat naar zijn therapie, maar vervolgens komt hij terug in het gezin. Maar er is

weinig tot geen hulp of een programma voor het hele gezin."

Dat gezinsleden vaak geen zorg krijgen, wijt Van Zutphen aan een gebrek aan kennis. "Ook bij instanties waarvan je denkt: dat hadden zij toch eigenlijk moeten weten! Toen wij die gesprekken voerden met partners en kinderen, was het voor mij ook wel een eyeopener, want ik ging ervan uit dat iedereen de wet wel kent en keurig uitvoert. Wat ik er ook weer van leerde, is dat partners en kinderen een behoorlijke drempel ervaren bij het vragen van deze ondersteuning. En als zij dan horen: 'we kunnen niets voor u doen', dan klappen zij weer dicht."

Zorgplicht onbekend

Voor het rapport is ook gesproken met het Nederlands Veteraneninstituut (NLVI), het Landelijk Zorgsysteem Veteranen en de Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en dienstslachtoffers (BNMO). Zij wijzen erop dat het voor relaties van met name postactieve veteranen en dienstslachtoffers een zoektocht kan zijn om aan informatie te komen. Bij het vernieuwen van de website dit jaar zal het NLVI hiermee rekening houden. Maar volgens Van Zutphen is er meer nodig. "Het gaat ook om de zogeheten outreach: naar mensen toegaan. Je weet namelijk vaak precies wat er met mensen aan de hand is, bij het rouleren en bij het 'uitkeuren'. Waarom gebruik je dat niet om mensen actief te benaderen om te kijken wat je voor hen kunt betekenen?"

Een aanbeveling is dan ook dat het ministerie van Defensie het NLVI meer in staat moet stellen om de bijzondere zorgplicht voor relaties van veteranen breder bekend te maken. In dat kader zouden ook gemeenten en huisartsen proactief benaderd moeten worden. Ook zouden maatschappelijk werkers en zorgcoördinatoren in hun contact met relaties moeten nagaan of er behoefte is aan ondersteuning. Het NLVI moet ook de (financiële) ruimte krijgen om dergelijke hulpvragen coulant te beoordelen.

→

REACTIE WIM GROENEWEG VAN NETWERK VETERANEN FNV

“Het Netwerk Veteranen FNV heeft eerder de hulp aan het thuisfront bespreekbaar gemaakt. In de Veteranenwet staat dat niet expliciet omschreven, waardoor de aandacht vaak alleen uitgaat naar de veteraan. In nauwe samenwerking met de Marechausseevereniging, de AFMP, het nationaal Veteranenplatform en de BNMO zal ons netwerk zich inspannen om de hulp aan de partners en kinderen van veteranen te verbeteren. Een extra vraag bij de intake: ‘heeft u een partner en/of kinderen?’ met een daaraan gekoppeld hulptraject kan een eerste stap zijn. Doe het voor de veteranen. Zij hebben zich niet voor niets ingezet voor vrede en recht. Het Netwerk Veteranen FNV ondersteunt het initiatief Stichting Veteranenkids.”

Lotgenotencontact

In het rapport wordt ook gekeken naar het lotgenotencontact voor deze doelgroep. Het gaat daarbij met name om programma's die de BNMO aanbiedt voor partners en gezinnen. Partners geven in het rapport aan hoe belangrijk zij voor hen zijn, maar dat hun deelname ten koste gaat van de begeleidingsdagen van hun veteraan of dienstslachtoffer. Bovendien wordt het aanbod schraler door een afnemende financiering. Ook in dat kader doet de Veteranenombudsman belangrijke aanbevelingen.

Van Zutphen: “De minister moet ervoor zorgen dat er voldoende middelen zijn om dit lotgenotencontact ook echt uit te voeren. Er moet genoeg geld gereserveerd worden om die behoefte te vervullen.” Daarbij moeten er volgens de Veteranenombudsman geen drem-

pels worden opgeworpen voor relaties om regelmatig in contact te komen met lotgenoten en deel te nemen aan ontspanningsactiviteiten.

Voorts beveelt hij aan dat er geïnvesteerd moet worden in een ruimer aanbod waarvan relaties ook zelfstandig gebruik kunnen maken. Van Zutphen is stellig: “Als ik er nu naar kijk, dan kan het beter! En het is ook belangrijk dat zich er een instantie mee bezighoudt die op grote afstand staat van het ministerie. We komen namelijk nog heel veel mensen tegen die het vertrouwen in de defensieorganisatie verloren hebben. Dat merk je als Veteranenombudsman natuurlijk heel sterk als militairen bewust niet bij hun werkgever, maar bij mij aankloppen.”

Veteranenkids

In het rapport worden ook kinderen aan het woord gelaten. Een dochter van een veteraan vertelt: ‘Ik vind het op zich positief dat het NLVi en de BNMO activiteiten organiseren voor veteranen en militaire dienstslachtoffers en hun gezin. Maar als bij de activiteiten voor kinderen ook de ouders aanwezig zijn, dan kun je als kind nooit vrijuit spelen. Zelf was ik zo ‘getraind’ dat ik ook tijdens die uitjes mijn vader in de gaten hield. Dat maakte het voor mijn zus en mij minder aantrekkelijk om deel te nemen. We konden er eigenlijk niet van genieten.’

De Veteranenombudsman constateert dat er voor veteranenkinderen nog te weinig erkenning en waardering is en start dan ook een onderzoek naar hun behoeften. De vorig jaar opgerichte stichting Veteranenkids die aandacht vraagt voor de erkenning en waardering van deze doelgroep zal daarbij betrokken worden. Van Zutphen: “Ik ken de situatie van een veteraan bij wie het altijd donker moest zijn thuis, omdat hij door alle stress letterlijk het daglicht niet kon verdragen. Dan moesten de kinderen als ze uit school kwamen heel zachtjes doen en nergens over praten. Ja, want pappa is ziek. Het zijn soms schrijnende verhalen.”

› Manuel, Selma en Demi Stegeman.
FOTO: WILLIAM MOORE

‘MEER

Trauma van oud-marechaussee
Manuel Stegeman treft ook zijn gezin

AANDACHT VOOR HET THUISFRONT'

Ondanks allerlei klachten bleef Manuel Stegeman maar doorwerken, totdat het echt niet meer ging. Als forensisch specialist bij de KMar werd hij lange tijd gedetacheerd bij de politie in Brabant waarbij hij te maken kreeg met talloze zelfdodingen en andere calamiteiten. Ook een uitzending naar Afghanistan droeg bij aan de ziekteklachten die uiteindelijk zouden leiden tot de diagnose PTSS. Zelf werd hij prima opgevangen, maar voor zijn gezin gold dat minder.

“Ze stonden meteen op de stoep

om te vragen wat ik graag zou willen.” Selma Stegeman (45) voelde zich destijds behoorlijk bezwaard toen ze tijdens de bijna 8 maanden durende uitzending van haar man Manuel naar Afghanistan had gebeld om hulp. Een gezin met 4 jonge kinderen van wie sommige met speciale behoeften. “Een van hen heeft al die tijd alleen maar gehuild. Ik zei: ‘Al zou hij maar een weekje terugkomen, dat zou al helpen’. Ik kreeg te horen dat dat te kort zou zijn, want hij moest eerst acclimatiseren. Zo kwam hij twee weken terug, dat hebben ze bij maatschappelijk werk dus goed opgepakt.”

Manuel Stegeman (45): “Bij mij stond er ineens een psycholoog voor mijn neus die uit Mazar-i-sharif was overgevlogen. Ik haalde opgelucht adem dat er thuis niet iets heel ernstigs was, maar mijn vrouw had nooit gebeld als het niet echt nodig was. Het was allemaal bijzonder snel geregeld.”

Luchtmobiel

Manuel is sowieso erg te spreken over hoe Defensie is omgegaan met de problemen die hij kreeg als gevolg van zijn jarenlange inzet voor de krijgsmacht. Hij begon zijn carrière in 1997 bij de Luchtmobiele Brigade. “Het was de tijd van de bonnetjes in de tv-gids en het avontuur lonkte.” Manuel had ‘een mooie tijd’ totdat de glans er bij de rode baretten wat afging door opeenvolgende bezuinigingsrondes. “Toen we alleen nog maar met viertonners werden verplaatst in plaats van met helikopters en we door gebrek aan munitie ‘pinda, pinda’ moesten roepen, was voor mij de limiet wel bereikt.”

Door de staffunctie die hij had, kwam hij in contact met de KMar en dat beviel hem wel. Dus in 2001 stapte hij over en startte na een verkorte blauwe opleiding van 9 maanden als marechaussee op Schiphol. “Echt een fantastische tijd, met heel fijne collega’s. Bij Bureau Uitzettingen ben ik met veel vluchten van uitgeprocedeerde asielzoekers mee geweest en ook andersom met Nederlandse criminelen die het laatste restje van hun straf in eigen land mochten uitzitten.”

Maar hij ontdekte ook al snel de keerzijde van dit werk. "Bij de zwangerschap van mijn vrouw van ons eerste kind zat ik in New York en toen mijn vrouw een medische echo had van de tweede, waar ik bij zou zijn, zat ik door vertraging vast in Afrika."

Afghanistan

Nadat zijn contract van bepaalde naar onbetaalde tijd was overgegaan, werden zijn sollicitatiemogelijkheden aanzienlijk groter. Via een functie bij de recherche kwam hij in contact met de forensische opsporing en mocht hij na een selectieprocedure aan de slag in Brabant, waar nauw samengewerkt werd met de politie. In 2012 werd hij aangewezen voor een individuele missie in Afghanistan. "Ik had het geluk dat ik daar mijn vak mocht uitoefenen. Door leren ben ik onder meer getraind op explosievenonderzoek, want ik kwam in 2013 in Afghanistan op een Counter IED Laboratorium terecht."

Het werk omvatte niet alleen het onderzoeken van zowel geëxplodeerde als niet-geëxplodeerde IED's, maar in de samenwerking met de Amerikanen deed hij onder meer ook slachtofferidentificatie. "Als er een flinke aanslag was geweest en de bodybags 'stroomden' binnen, dan deed ik de voorselectie op dna-houdend materiaal van de gesneuvelden om het lichaam compleet te maken." Verre van makkelijk werk, maar volgens Manuel toch ook bevredigend. "Door mijn werk zorgde ik er ook voor dat nabestaanden sneller antwoord kregen op de vraag of het een familielid van hen betrof. Die gedachte dat je mensen zo toch helpt, hield me overeind."

'Geknakt'

Na de zogeheten 'adaptatie' op Kreta, volgde een terugkeergesprek in Nederland. Manuel: "De psycholoog zei dat hij me nog een keer wilde terugzien, dus ik denk dat ik iets te agressief overkwam. Maar vervolgens ging ik als marechaussee weer bij de politie forensische opsporing doen. Ik ging opnieuw de confrontatie aan met

zelfdodingen, moord en doodslag. Dan ben je bijna acht maanden in oorlogsgebied in Afghanistan aan het werk geweest en word je via een aanslag op een Brabantse drugsbaron met net zoiets geconfronteerd." Het wakkerde volgens Manuel iets aan. "En in tegenstelling tot de politiemensen kregen mijn collega en ik geen debriefing. Ik kroop in mijn bed zonder mijn verhaal te kunnen doen."

Uiteindelijk kwam de bekende druppel die de emmer deed overlopen. "Het gaat maar door en door, het stapelt zich op. Ik ben 'geknakt' bij een familiedrama in Veghel. Later nog een zaak waarbij een collega zijn vrouw ombracht. Je vraagt je af hoeveel je nog kan hebben. Achteraf gezien, vluchtte ik in het werk. Ik had namelijk wel herbelevingen en zag de lijken weer voorbijkomen. Maar ik dronk het weg en heb het niet willen zien. Ik was wel al een keer in huilen uitgebarsten. Ik ben toen heel goed door mijn KMar-collega opgevangen."

Partnergroepen

Door zich telkens weer op nieuwe werkplekken binnen en buiten defensie te storten, wist hij het lange tijd uit te stellen, maar op een dag gierde de stress zo hard door zijn lijf dat hij zich bij de MGD in 't Harde meldde. "Tien minuten later zat ik bij de bedrijfsarts en die heeft me geweldig geholpen gedurende het hele traject. De diagnose complexe posttraumatische stressstoornis kwam al snel, maar het duurde lang voordat ik het zelf accepteerde. Ik heb vijf jaar lang wekelijks therapie gehad en ben inmiddels uitbehandeld." Het gaat inmiddels 'goed genoeg', zoals hij het zelf omschrijft. "Af en toe een forse terugval, dat blijft."

Voor de manier waarop hij door maatschappelijk werk van het Nederlands Veteraneninstituut is opgevangen, heeft hij niets dan lof. Voor zijn gezin ligt dat genuanceerder. Selma: "Ook ik vond veel herkenning bij de bedrijfsarts en de therapie als ik meeging. Alles viel voor mij op zijn plek. Ik kon zo ook vaak zijn verhaal wat realisti-

scher bijstellen, want hij stelde het te mooi voor." Maar haar eigen verhaal kon ze niet kwijt. "De maatschappelijk werker wees me wel direct op partnergroepen, maar ik werk zelf als ZZP'er en dan kun je niet zomaar ergens aanwezig zijn. Zeker niet als je ook nog anderhalf uur heen en terug moet rijden. Dus ik sta al meer dan 1500 dagen op een wachtlijst. Dat heeft er wel ingehakt bij mij. Het voelt alsof je er dus helemaal alleen voor staat."

Aanpassen

Ook dat ze pas later begreep dat ze een contactpersoon had, hielp niet mee. "Ik voel me niet gehoord, dus daar valt zeker wat te verbeteren." Inmiddels nam ze zelf het initiatief om lokaal partners, kinderen en ouders van veteranen en geüniformeerden in vergelijkbare situaties te verzamelen. Selma: "Om zelf iets op te zetten waar mensen hun verhaal kunnen delen, de leuke en de minder leuke dingen. Ik denk dat daar wel behoefte aan is."

De 4 kinderen uit het gezin zijn helemaal niet bij Manuels hulptraject betrokken geweest. Dochter Demi (21): "Ons is nooit iets gevraagd vanuit de hulpverlening. Alle informatie is gekomen vanuit mijn ouders. Inmiddels ben je op een leeftijd dat je het zelf wel oplost en wij hebben het geluk dat we elkaar hebben. We praten er onderling vaak over. Als we 6 jaar geleden direct betrokken waren geweest bij de hulpverlening, dan had dat wel een verschil kunnen maken."

Want iedereen heeft zich moeten aanpassen aan de situatie, zo meent Selma. "In dat opzicht is je gezin veranderd. Zij hebben een andere vader en ik een andere man." Demi: "Bij heel veel dingen houd je er rekening mee. Vaak als je als gezin dingen samen wilt doen, is de vraag: trekt papa het? Heeft hij genoeg energie? Wordt het niet te druk? Vroeger dacht ik altijd dat alleen oude mensen overdag slapen, maar nu vind ik het normaal dat papa overdag even moet rusten, om te zorgen dat hij de rest van de dag weer een beetje energie heeft." ←

BEZOEK DE 125^e ALGEMENE VERGADERING VAN DE MARVER

Evenals de voorgaande editie zal ook de 125^e Algemene Vergadering van de Marechaussee-vereniging op maandag 30 juni 2025 plaatsvinden in Kasteel Montfoort aan het Kasteelplein 1 in Montfoort. De inloop in de vorm van een lunch is vanaf 12.30 uur, waarna je als lid de AV kunt bijwonen om 14.00 uur. Deze duurt tot circa 16.00 uur.

WIL JIJ DEEL UITMAKEN VAN ONS HOOFDBESTUUR?

➤ Wil jij je samen met andere betrokken en gedreven hoofdbestuurders inspannen voor een goede belangenbehartiging van onze leden? Meld je dan aan als kandidaat voor het Hoofdbestuur (HB) van de MARVER! De nodige persoonlijke versterking van het HB is namelijk erg welkom!

Naar ons idee is leergierigheid de voornaamste eigenschap, die je als potentiële MARVER-hoofdbestuurder moet hebben. Het is mooi meegenomen als je ook wat bestuurlijke ervaring hebt. Ben je bovendien communicatief sterk, onderscheid jij je door een proactieve houding en heb je geen 9-tot-5-mentaliteit? Geef dan nu jouw interesse voor een plek in het HB via e-mail (s.schuitema@marver.nl) door aan onze voorzitter Sven Schuitema.

In de Algemene Vergadering (AV) worden de leden vertegenwoordigd op de wijze zoals omschreven in artikel 13, lid 3, in relatie tot artikel 20, lid 1 van de statuten van de vereniging. Alleen afgevaardigden hebben stemrecht. Als lid kun je je als afgevaardigde voor deze AV aanmelden bij de secretaris van de fractie/kring waarvan je deel uitmaakt.

Woord voeren

Je kunt de AV alleen bezoeken als je MARVER-lid bent. Als bezoekend lid - niet zijnde afgevaardigde - ben je van harte welkom! We verzoeken je vriendelijk om je vooraf via e-mail aan te melden bij bestuursondersteuner Lineke Blancy Davidson: lblancydavidson@fnvveiligheid.nl. Jouw reis naar Kasteel Montfoort komt niet voor rekening van de vereniging. Net als de andere leden van onze vereniging heb je het recht om gedurende de AV het woord te voeren. Hierbij dien je wel ons reglement van orde in acht te nemen.

Vergaderstukken

Per 1 juni 2025 kunnen de fracties/kringen de vergaderstukken opvragen. Vanaf deze datum kan het secretariaat van de vereniging jou deze vergaderstukken desgevraagd ook verstrekken. Stuur hiervoor een e-mail naar bovengenoemd e-mailadres.

Voorstellen

Als je voorstellen voor deze AV hebt, dan verzoeken we je om deze vóór 23 mei a.s. in te dienen bij ons Hoofdbestuur. Heb je één of meerdere vragen voor het HB? Stel die bij voorkeur schriftelijk vóór deze datum. Dan kunnen die zorgvuldig worden beantwoord. ←

MARVER- JUBILARISSEN IN DE SPOTLIGHTS

In deze uitgave van Interventie zetten we, met uitdrukkelijke toestemming van de betrokkenen, de leden in de schijnwerpers die de afgelopen periode precies 50 of zelfs 70 jaar lid waren van de Marechausseevereniging. Deze keer waren er geen jubilarissen met een 60-jarig bondslidmaatschap. Wij zijn dankbaar voor de jarenlange trouw van alle jubilarissen aan onze vereniging. Van harte gefeliciteerd met jullie jubilea!

50 JAAR

Rob Bosmans

plaats Steenberg (N-B)
datum jubileum 1 februari
2025

Herbert Ehlting

plaats Breda
datum jubileum 1 februari
2025

Hans Hage

plaats Terhole
datum jubileum 1 februari
2025

Willem Nieman

plaats Eelderwolde
datum jubileum 1 februari
2025

Harry Slingschroder

plaats Purmerend
datum jubileum 1 februari
2025

70 JAAR

Joop Egging

plaats Arnhem
datum jubileum 1 januari
2025

Geert Penninga

plaats Wezep
datum jubileum 1 januari
2025

Henk Kruiswijk

plaats Apeldoorn
datum jubileum 1 maart
2025

WORD JIJ DE NIEUWE ONDERHANDELAAR/ VICEVOORZITTER VAN DE MARVER EN DE AFMP?

De MARVER en de AFMP zijn sterke vakbonden die zich inzetten voor de individuele en collectieve belangen van defensiemedewerkers. In verband met het terugtreden van de huidige eerste onderhandelaar zijn we op zoek naar een opvolger, die een belangrijke rol gaat spelen als onderhandelaar arbeidsvoorwaarden namens de ACOP, één van de vier centrales van overheids personeel die met Defensie onderhandelen over de arbeidsvoorwaarden van defensiecollega's, én deel gaat uitmaken van het bestuur van de twee vakbonden. Kortom, een veelomvattende en uitdagende functie met de nodige verantwoordelijkheden.

Voor deze fulltime job zul je geregeld in Den Haag moeten zijn, omdat de onderhandelingen daar doorgaans plaatsvinden. Daarnaast is er ruimte om thuis te werken en zul je af en toe aanwezig moeten zijn op onze thuisbasis in Amersfoort.

Arbeidsvoorwaarden

Qua arbeidsvoorwaarden zit het wel goed. Je valt onder de cao FNV Organisaties en wordt gesalarieerd conform schaal 17. Dit betekent dat je minimaal € 7.152,- en maximaal € 9.595,- bruto per maand gaat verdienen, te vermeerderen met 8,33% vakantietoelage en 8,33% eindejaarsuitkering. Daarnaast hoort een auto van de zaak tot de mogelijkheden.

Wil je meer weten?

Wil je meer weten over wat er van je verwacht wordt als onderhandelaar/vicevoorzitter? Vraag dan de uitgebreide profielschets bij ons op via info@marver.nl of info@afmp.nl. Je kunt ook even bellen met Pauline de Casparis of – als ze niet opneemt – een berichtje naar haar sturen (06 48525132). Je belangstelling kun je uiterlijk op 15 april 2025 kenbaar maken door het sturen van een motivatiebrief met cv naar één van de genoemde e-mailadressen. De selectieprocedure zal in de tweede helft van april/eerste helft van mei plaatsvinden. Vanwege de bestuurlijke rol in twee verenigingen zullen beide verenigingen je geschiktheid voor de functie beoordelen. ←

NAD-BIJEENKOMSTEN DIT VOORJAAR

Dit voorjaar verzorgt de MARVER weer door heel Nederland regiobijeenkomsten voor alle niet actief dienende leden. De uitnodigingen worden circa 4 weken voor de bijeenkomst verzonden. Dit gebeurt via e-mail als een e-mailadres bij ons bekend is of anders per post. Bij de uitnodiging zit ook een agenda. Om een NAD-bijeenkomst bij te wonen, moet je je vooraf aanmelden. In de uitnodiging staat een toelichting hoe je dit kunt doen.

Zeeland

vrijdag 28 maart 2025, 10.00 uur
locatie Wijkgebouw de Spinne,
Joseph Lunsiaan 7, Goes

Roosendaal & W-Brabant

vrijdag 28 maart 2025, 13.30 uur
Locatie: Wijkcentrum Het Fort,
Bernadettestraat 4, Bergen op Zoom

NO-Veluwe

maandag 31 maart 2025, 10.00 uur
locatie Zalencentrum De Kiekmure,
Tesselschadelaan 1, Harderwijk

Eemland & Doorn

maandag 31 maart 2025, 13.30 uur
locatie AFMP-gebouw,
J. v. Oldenbarneveltlaan 46, Amersfoort

Hart van Brabant

dinsdag 1 april 2025, 10.00 uur
locatie MFA Het Spoor,
Schaepmanstraat 36, Tilburg

De Meijerij

dinsdag 1 april 2025, 13.30 uur
locatie Perron 3, Hoff van Hollantlaan 1,
Rosmalen

Emmen & Assen & Groningen

woensdag 2 april 2025, 13.30 uur
locatie Buurthuis De Maasstee,
Maasstraat 25, Assen

Friesland

vrijdag 4 april 2025, 10.00 uur
locatie De Fontein,
Goudenregenstraat 77, Leeuwarden

Steenwijk

vrijdag 4 april 2025, 14.00 uur
locatie Echos Home Havelte,
Johannes Postweg 5, Darp

Brabant Noord-Oost

dinsdag 8 april 2025, 13.30 uur
locatie Gemeenschapshuis de Schakel,
Reestraat 49, Volkel

Rijk van Nijmegen

woensdag 9 april 2025, 13.30 uur
locatie Kulturhus Beek,
Roerdompstraat 6, Beek-Ubbergen

Venlo/Roermond/Poort van Limburg

vrijdag 11 april 2025, 13.30 uur
locatie Gemeenschapshuis Kepel,
Kerkstraat 27, Panningen

Rheine/Munster

woensdag 7 mei 2025, 11.00 uur
locatie Hotel-Restaurant Brinckwirth,
Bahnhofstrasse 41, Ochtrup

Seedorf

donderdag 8 mei 2025, 11.00 uur
locatie Gasthof Zur Linde,
Wallweg 2, Zeven-Brauel

Blomberg

vrijdag 9 mei 2025, 11.00 uur
locatie Café Bei Heini,
Neue Torstrasse 38, Blomberg

IN MEMORIAM

 Op 16 oktober 2024 overleed op 94-jarige leeftijd **mevrouw A.A. Schut**, weduwe van aoo b.d. Toon Schut. Mevrouw Schut had sinds vele jaren een eenzaam bestaan en laat zoon Jasper na. Ali is in besloten kring en in alle stilte begraven. Tijdens onze bezoeken namens het FSZ was zij een ruimhartige en zorgzame vrouw.

 Op 8 november 2024 overleed op 66-jarige leeftijd te Katwijk de heer **A.K.C. Jonker**. Arthur is op 14 november 2024 naar zijn laatste rustplaats gebracht en begraven op begraafplaats Duinrust te Katwijk. Wij wensen zijn echtgenote Ilse, de kinderen en de kleinkinderen sterkte toe.
Correspondentieadres:
Graaf Lodewijkdreef 1
2224 AD Katwijk

 Op 17 november 2024 overleed aoo b.d. **Sietze van den Bosch** op 87-jarige leeftijd. Sietze was een echte Fries, wars van opsmuk en rechtdoorzee. Als hem iets niet aanstond, dan liet hij dat duidelijk weten. Vanuit Friesland reisde Sietze naar de Veluwe, waar hij vele jaren heeft gewoond samen met Hennie. Sietze bekleedde diverse functies. Zijn laatste functies waren bij het toenmalige 11 Eskmar en het Legerkorps. In die tijd werd dat 'de groene KMar' genoemd. Sietze hield van het leven, van het omgaan met dienstplichtigen en van de vrijheid tijdens de oefeningen

op de Noord-Duitse laagvlakte. Hij zorgde als een vader voor zijn personeel. Het regelen en ritselen bij de Duitse boeren waren hem wel toevertrouwd. In zijn vrije tijd was hij veel in de natuur te vinden. Hij was een echt buitenmens. Bijzondere verhalen kon hij vertellen over zijn belevenissen. Daarnaast fotografeerde en schilderde hij graag. Wat betreft sport lag zijn hart bij volleybal. Hij was actief als speler en later als trainer. De laatste jaren liet zijn geheugen hem in de steek en werd zijn wereld steeds kleiner. Dit was erg moeilijk voor hem en zijn gezin. Sietze is in familiekring begraven. Wij wensen Hennie, de kinderen en kleinkind veel sterkte toe.

 Op 18 november 2024 overleed op 66-jarige leeftijd te Drachten de heer **J. Holwerda**. Jan was een hartelijke man. Zijn vrouw en kinderen waren voor hem het belangrijkste in zijn leven. Zijn laatste levensfase bracht hij daarom zoveel mogelijk met hen door. Hij was heel handig en pakte alles aan. 'Kan ik niet', kende hij niet. Dat kenmerkte hem en hij heeft dan ook alles uit zijn veel te korte leven gehaald.
Correspondentieadres:
Uitgang 4ate
9202 NT Drachten

 Op 20 november 2024 is op 88-jarige leeftijd kapitein b.d. **Wim (Willem Daniël) Dijkman** overleden. Wim

werkte na zijn opleiding op Soestdijk en op Schiphol. Daarna was hij lange tijd actief op het Opleidingscentrum bij 'A-school'. Na de ow-cursus keerde hij weer terug naar zijn geboortegrond. Op de Brigade Vlissingen sloot hij zijn carrière als brigadecommandant af. Na zijn FLO heeft hij zich nog jarenlang als vrijwilliger ingezet bij Veilig Verkeer Nederland. Op 28 november vond in de Nieuwe kerk te Middelburg het afscheid van Wim plaats. Bram en Nelia Blik waren hierbij namens het FSZ aanwezig.

 Op 26 november 2024 heeft **Peter van Erp** op 67-jarige leeftijd het leven losgelaten. Na 6 jaar krachtig te hebben gestreden om bij zijn gezin te blijven, was het klaar. Zijn lichaam doneerde hij aan de wetenschap. Peter was een erg gewaardeerde collega die altijd voor iedereen klaar stond. Niets was hem te veel. Altijd maakte hij tijd of was hij bezig met zaken die binnen de diverse brigades waar hij werkte heel goed van pas kwamen. Zowel in de praktische dienst als in de ondersteuning bij de administratie was hij een vraagbaak en altijd oplossingsgericht bezig. Peter was voor de KMar onder andere werkzaam op de Brigades Den Haag, Eindhoven, Welschap, Schiphol en Terneuzen. Verder diende Peter 13 maanden in Libanon bij Unifil en twee keer 6 maanden in BIH. Hij heeft 6 jaar lang gestreden en was altijd positief. Hij dacht steeds weer dat het beter zou gaan, maar dat heeft helaas niet zo mogen zijn.

Wij wensen Monique, de kinderen en de kleinkinderen heel veel sterkte met hun verlies.
Correspondentieadres:
Familie Van Erp
Nieuwe Biezen 31
5421 LW Gemert

 Op 28 november 2024, overleed op 85-jarige leeftijd kapitein b.d. **Dick van Meekeren**, laatst commandant van de Brigade Zwolle. Dick werd geboren in Zwolle. Als kleine jongen ging hij met zijn vader kijken bij de KMar. De uniformen en de paarden vond hij geweldig. In 1959 begon zijn loopbaan bij de KMar. Na zijn opleiding ging hij naar de Wachtribrigade Soestdijk. Daarna werd hij geplaatst op Brigade Lobith waar hij eigenlijk niet naartoe wilde. In 1964 ging hij met zijn vrouw in een dienstwoning naast de brigade wonen. In 1968 werd het gezin bezocht door prinses Beatrix en prins Claus die wilden zien hoe een onderofficier van de KMar woonde. In 1971 verhuisde het gezin naar Gouda en werd hij geplaatst bij het B.B.C.O. Na de HOOV werd hij voor drie jaar geplaatst op de Brigade Bramsche in Duitsland. Hij werd waarnemend brigadecommandant. Op 1 juli 1982 werd hij geplaatst als waarnemend brigadecommandant te Zwolle en op 31 oktober 1989 werd hij definitief brigadecommandant. In verband met een reorganisatie werd de brigade zeer tot zijn spijt op 31 mrt 1992 opgeheven. Voor zijn FLO werd hij geplaatst in Den Haag. In 2008 werd bij Dick beginnende

Alzheimer geconstateerd. In december 2017 verhuisde hij naar een verzorgingstehuis, waar hij tot zijn overlijden in 2024 verbleef. De afscheidsplechtigheid op 5 december werd namens het FSZ bijgewoond door Theo en Betsy Wielens. Wij wensen zijn echtgenote en verdere familie veel sterkte met hun verlies.

Correspondentieadres:
Mevrouw J. van Meekeren
verpleeghuis Nieuwe Haven
Burg Vos de Waelstraat 1
8011 AS Zwolle

 Op 2 december 2024 overleed op 83-jarige leeftijd te Dronten de heer **F.D. (Fokke) Meijer**, die lange tijd heeft moeten dialyseren en vechten tegen zijn fragiele gezondheid. Op 9 december 2024 namen zijn familieleden, collega's en heel veel vrienden en kennissen afscheid van Fokke in de Ichthuskerk in Dronten. Voorafgaand aan de dienst werden vele foto's getoond van het leven van Fokke. Aan deze foto's was duidelijk te zien dat Fokke prachtige herinneringen heeft gehad, natuurlijk aan een fijne familie, aan een mooie carrière bij de KMar, aan kamperen, aan werkzaamheden voor de kerk, aan zijn lidmaatschap van de gemeenteraad in Dronten en aan zijn benoeming tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Fokke voerde een lange strijd, maar die heeft hij helaas moeten opgeven. Namens het FSZ droegen Maarten en Henriette zorg voor een bloemengroet.

 Op 6 januari 2025 overleed, een paar weken voor zijn 98e verjaardag, **Jan Lolkema**. Hij was sinds 2019 weduwnaar nadat zijn vrouw Pitty kwam te overlijden. Jan begon zijn carrière bij de Kmar met de opleiding in Nieuwersluis. Begin jaren tachtig verliet hij als Aoo de dienst na plaatsingen in onder andere Leeuwarden, Harlingen, Delfzijl en Assen. Het grootste deel van zijn diensttijd bracht hij echter door op de Staf KMar. Het was ook in die tijd dat hij een oogziekte kreeg, waardoor hij aan het eind van zijn leven bijna niet meer kon lezen. Dat frustreerde hem erg. Omdat ook zijn gehoor afnam, was communiceren voor hem lastig in de laatste jaren. Toch was Jan goed op de hoogte van alles wat er in de wereld speelde. Tot een paar weken voor zijn overlijden woonde hij nog op zichzelf in zijn woning in Gorredijk. De verschillen tussen de Kmar toen en nu verbaasden hem in hoge mate. 'Want wij waren toch die militaire politiemans,' zei hij vaak. Hij genoot van het vertellen over zijn diensttijd en was zeer geïnteresseerd in hoe alles er tegenwoordig aan toe ging bij de KMar. Tijdens zijn afscheidsdienst op 13 januari jongstleden omschreef zijn dochter hem als een betrokken en gedisciplineerde vader die altijd interesse toonde in zijn kinderen, klein- en achterkleinkinderen. Daarnaast was haar vader betrokken bij het kerkenwerk als kerkraadslid, als voorzitter van de kerkenraad en als redactielid van het blad Ons Wapen. Namens het FSZ bracht ledenbezoeker Erik Witte de

condoleances over. We wensen de kinderen, klein- en achterkleinkinderen van Jan veel sterkte toe bij het verwerken van hun verlies.

 Op 19 januari 2025 overleed op 95-jarige leeftijd te Almere mevrouw **H.W. Kruijff-Louman**, weduwe van Martinus Kruijff, in een verzorgingshuis. Daar verbleef zij slechts kort. Zij was een gezellige en trotse vrouw, die altijd in was voor een gebbetje. Tot kort geleden was zij nog in haar eigen huis. Hier was zij heel blij mee en ze had het er daarom ook zo gezellig gemaakt. Uiteraard vertelden we vele verhalen aan elkaar over de Kmar en natuurlijk over haar man die al eerder was overleden. Een mooi schilderij met een beeltenis van haar man in uniform sierde de schoorsteen. Ze koesterde prachtige herinneringen aan Nederland en Duitsland. Ze was trots op haar huisje, haar tuin en haar hondje van pluche. Ze hield van kaarten in het buurthuis en het met kerstmis extra versieren van haar huis met spulletjes van zolder. Namens het FSZ droegen Maarten en Henriette zorg voor een bloemengroet.

 Op 23 januari 2025 is op 92-jarige leeftijd in zijn woonplaats Ermelo **R. (Roel) Sietsma** overleden, Aoo b.d. KMar, Lid in de Orde van Oranje-Nassau en Erelid van Stichting Welzijn Ermelo. Roel werd in Smallerland

geboren in een gezin van zeven kinderen. In zijn beginjaren bij de KMar bekleedde Roel diverse functies in onder meer Valkenswaard, Nispen, Roosendaal en bij de ambassades in Warschau, Stockholm en Tunesië. In 1962 ging Roel in Ermelo wonen. Als o.w. en vervolgens als BC werkte hij bij de Brigade Ermelo. Roel was een actief, sociaal en sportief persoon. Hij stond altijd klaar voor zijn (klein-)kinderen. Voor Stichting Welzijn Ermelo was hij mantelzorger, bezocht hij personen, deed hij voor hen klusjes en boodschappen en bracht hij tot zijn negentigste jaar maaltijden rond. Hij was jarenlang actief voor de Dierenbescherming, voorzitter van het Rode Kruis en actief voor de groep Friezen in de regio. Tot 2024 was hij elke vrijdag in de kringloopwinkel te vinden. Tot zijn 91ste jaar ging Roel elke week zwemen en was hij als supporter van DVS33 Ermelo aanwezig bij elke thuiswedstrijd. Tijdens de herdenkingsdienst spraken zijn kinderen, kleinkinderen en Joke liefdevol over hun (groot-)vader en vriend. Zij zijn dankbaar dat Roel heel lang in hun midden heeft mogen zijn. De herdenkingsdienst van Roel op 31 januari jongstleden werd druk bezocht. Hierbij namen tevens enkele oud-collega's afscheid van hem. Wij wensen zijn familie veel sterkte toe bij het dragen van hun verlies.

Correspondentieadres:
Henny Sietsma
Kruispan 12
3851 CX Ermelo

Op 13 februari 2025 overleed mevrouw **M.J.C Traas-Bierens** op de gezegende leeftijd van 87 jaar. Zij was de echtgenote van de eerder overleden Pieter Traas, die bij leven Commandant van de KMar-brigade Gilze-Rijen was. We verliezen in haar een spontane en vrolijke vrouw. Zij was zeer begaan met het lief en leed van de mensen om haar heen en een zeer gewaardeerd lid van de club van oudgedienden van de KMar in de regio Brabant. We wensen haar familie veel sterkte. Bij de begrafenis op 21 februari jongstleden waren leden van het Fonds Sociale Zorg aanwezig.

Correspondentieadres:
Statenlaan 99
5121 HB Rijen

Op 22 februari 2025, is onze collega **Bert van Koningsveld** uit Landgraaf overleden. Hij was 74 jaar. Op 3 mei 1950 werd Bert in Nijmegen geboren. In 1971 werd Bert geplaatst bij de Brigade KMar te Brunssum. Daar leerde hij Jeanny Hoogen kennen en op 14 mei 1975 trouwden zij. Op 13 november 1979 kwam hun mooie dochter Claudia ter wereld. Helaas werd Claudia ernstig ziek en vele ziekenhuisopnames volgden. Toen Claudia 29 jaar was, hebben zij haar moeten laten gaan. Voor Jeanny en Bert brak een intens verdrietige tijd aan. Het verlies van je kind blijft je altijd bij. Buiten Brunssum heeft Bert nog gediend bij de Brigade KMar te Heerlen en bij HQ Afcnt in Brunssum. In zijn

vrije tijd puzzelde hij graag. Medio juni 2024 kreeg Bert te horen dat hij ongeneeslijk ziek was. Begin januari 2025 werd hij geplaatst in Zorgcentrum Cicero te Brunssum. Jeanny bezocht Bert dagelijks en hielp hem zoveel mogelijk. Liefdevol werd Bert 7 weken lang verzorgd. Op 22 februari 2025 sliep Bert rustig in en moest Jeanny afscheid nemen van haar geliefde maatje. Op 28 februari 2025 is in het Crematorium in Heerlen waardig afscheid genomen van Bert. Namens de Marechausseevereniging en het FSZ waren Jacques en Fien Cabollet met een mooi rouwboekje aanwezig. Wij wensen mevrouw Jeanny van Koningsveld-Hoogen heel veel sterkte. Wij hopen dat zij troost vindt in de vele mooie herinneringen.

Correspondentieadres:
mevrouw J. van
Koningsveld-Hoogen
Jagerspad 51
6374 CK Landgraaf

Op 27 februari 2025 overleed op 87-jarige leeftijd te Beekbergen Aoo b.d. **Zwier Stoel**. In de gesprekken in de afgelopen maanden vertelde hij een goed leven te hebben geleefd en dat hij er vrede mee had dat zijn leven door zijn ziekte zou eindigen. Zwier was jarenlang werkzaam op het OTCKMar als sportinstructeur bij de opleiding van dienstplichtigen. Met zijn imposante verschijning en welluidende stem bracht hij de dienstplichtigen op het juiste fysieke

niveau. Zwier was iemand die rechtdoorzee was en die niet bang was zijn mening te geven. Binnen zijn werk als marechaussee deed hij mee aan diverse sport- en schietwedstrijden. Hij had een prijzenkast vol met bekens en medailles. Hij was een fijne en positieve 'KMar-Ambassadeur' die de sportafdeling van de KMar op een geweldige wijze vertegenwoordigde. Na zijn FLO bleef Zwier tot op hoge leeftijd sportief. Hij genoot van zijn sociale activiteiten, die hij ontplooidde bij de koffieochtenden in de buurt, van de kerk en stichting 'kLeef'. Daarnaast stond hij in de buurt bekend als de

'buurman die rozen, fuchsia's en orchideeën kweekte'. Het was zijn passie, zoals ook zijn grote belangstelling voor geschiedenis. Op 6 maart vond de crematie plaats in Crematorium Heidehof te Ugchelen. Daar werd afscheid genomen van een gelovige, rechtschapen, eerlijke, rechtvaardige, altijd fitte, sportieve, wijze, loyale en niet foutloze collega met een soms uitgesproken mening. Of zoals de kleindochter over haar opa zei: "In bijna alles wat opa zei, zat een boodschap". Na de afscheidsdienst legde de familie de bloemen als een eerbetoen bij het KMar-monument bij de KW-III kazerne neer. ←

MOOIE DONATIE VOOR HET FONDS SOCIALE ZORG

Harry de Jong en Harm van de Laan hielden een mooi bedrag over aan een drukbezochte reünie die zij op 2 oktober 2024 voor oud-collega's organiseerden op het OTCKMar te Apeldoorn. Dit bedrag – om precies te zijn 123,48 euro – hebben zij op eigen initiatief op de rekening van het Fonds Sociale Zorg gestort. Mede namens het FSZ bedanken wij Harry en Harm hartelijk voor hun bijzondere geste. Het FSZ is blij met het gedoneerde bedrag. Dit fonds verleent sociale zorg en (financiële) bijstand aan leden van de MARVER of hun nabestaanden. De FSZ-vrijwilligers bezoeken langdurig zieke (oud-)collega's en hoogbejaarde leden die nog vaak erg begaan zijn met de vereniging en het Wapen.

VERRASSINGSBEZOEK VOOR JUBILEREND ERELID HENK KRUISWIJK

➤ Henk Kruiswijk was op 1 maart 2025 precies 70 jaar lid van de Marechausseevereniging. Naar aanleiding van dit bondsjubileum legden voorzitter Sven Schuitema, vicevoorzitter René Schilperoort en secretaris Breunis van de Pol van de Marechausseevereniging onlangs een verrassingsvisite bij ons ere-lid af in verzorgingstehuis De Matenhof in Apeldoorn. Henk was blij verrast toen Sven, René en Breunis namens het dagelijks bestuur langskwamen en ontving hen dan ook met open armen.

Omdat het 70-jarige lidmaatschap van onze vereniging een bijzondere mijlpaal is, besloten Sven, René en Breunis ons ere-lid te verrassen met een uitgebreid bezoek. Henk benadrukte dat hij bijzonder vereerd was door de voor hem dus onverwachte visite. Sven overhandigde hem niet alleen de oorkonde en jubileumspeld, maar ook een groot boeket bloemen. Met genoeg zette hij Henk als bijzonder mens, unieke oud-KMar-collega en zeer gewaardeerd ere-lid zo uitgebreid in het zonnetje.

STA JIJ AL OP DE MAILINGLIJST VAN ONZE NIEUWSBRIEF NAD-LEDEN?

➤ Als Marechausseevereniging verzenden we elke drie weken de digitale Nieuwsbrief NAD-leden met diverse nieuwsberichten en wetenswaardigheden. Sta jij als niet actief dienend lid van onze vereniging nog niet op de mailinglijst van deze nieuwsbrief? Geef dit dan even door aan de collega's van onze ledenadministratie via la@marver.nl. Zij zorgen ervoor dat jouw mailadres alsnog aan de mailinglijst wordt toegevoegd.

DIVERSE PENSIOENVOORLICHTINGEN VAN DE MARVER

➤ Ook dit jaar verzorgt de MARVER weer diverse pensioenvoorlichtingen. Als je binnen een jaar voor je pensioendatum zit, dan ontvang je een uitnodiging voor één van onze voorlichtingen. Vaak weten we niet of jij voor de oude (oDER) of de nieuwe diensteinderegeling (nDER) hebt gekozen en dus niet of jouw pensioenleeftijd 65 jaar of de AOW-leeftijd is. Heb je hierdoor geen uitnodiging ontvangen voor onze voorlichtingen, maar behoort je naar jouw overtuiging wel tot de doelgroep hiervan? Dan raden we je aan om even een mailtje te sturen naar onze ledenadministratie via la@marver.nl. Hieronder vind je de diverse data van onze pensioenvoorlichtingen in de vorm van zowel fysieke bijeenkomsten als webinars. Scan de desbetreffende QR-code om je aan te melden. Onze pensioenvoorlichtingsbijeenkomst op 27 juni is helaas al volgeboekt.

Pensioenvoorlichtings- bijeenkomst

vrijdag 16 mei 2025

locatie MARVER-pand te Amersfoort

Scan deze QR-code om je aan te melden.

Pensioenwebinar

vrijdag 23 mei 2025

Scan deze QR-code om je aan te melden.

Pensioenvoorlichtings- bijeenkomst

vrijdag 27 juni 2025

locatie MARVER-pand te Amersfoort

Deze voorlichtingsbijeenkomst is al volgeboekt.

Pensioenvoorlichtings- bijeenkomst

woensdag 10 september 2025

locatie MARVER-pand te Amersfoort

Scan deze QR-code om je aan te melden.

Pensioenwebinar

woensdag 19 november 2025

Scan deze QR-code om je aan te melden.

EUROMIL-president Emmanuel Jakob schetst verwachtingen voor dit jaar

'ONZE FOCUS LIGT OP SAMENWERKING MET ANDERE ORGANISATIES'

EUROMIL-president Emmanuel Jakob blikte onlangs niet alleen uitgebreid terug op 2024, maar ging ook in op de activiteiten van zijn Europese Organisatie van Militaire Verenigingen en Vakbondsorganisaties in 2025. "2024 was een opmerkelijk jaar voor EUROMIL," zo benadrukte hij in een lang bericht aan alle aangesloten vakbonden, waaronder de MARVER en onze zusterbond AFMP.

In het bericht toonde Jakob zich enthousiast over alle activiteiten die het afgelopen jaar in nauwe samenwerking met alle EUROMIL-leden zijn ontplooid. "We hebben samen belangrijke onderwerpen aangepakt, zoals de geestelijke gezondheid van militair personeel, gepleit voor betere arbeidsomstandigheden en ons ingespannen voor veteranenzaken."

Volgens Jakob onderstreepte de actieve deelname van leden aan diverse discussies, evenementen en campagnes de kracht van EUROMIL en de collectieve toewijding aan 'onze gedeelde missie'.

Hoogtepunten 2024

"Hoogtepunten van 2024 zijn onder meer onze initiatieven op het gebied van belangbehartiging," aldus Jakob. "Deze initiatieven stelden ons in staat om invloed uit te oefenen op belangrijke wetgeving en op het beleid dat impact heeft op militair personeel in heel Europa. Onze inspanningen voor onder andere het Europees Comité voor Sociale Rechten en het Europees Parlement lieten onze toewijding zien aan het verbeteren van de levens van degenen die wij vertegenwoordigen. Verder spraken we Ursula von der Leyen toe als voorzitter van de Europese Commissie en gaven we input over bijvoorbeeld veiligheid en defensie, klimaat, genderidentiteit en gelijkheid en sociale zaken die betrekking hadden op het militair personeel."

Uitbreiding invloed
Een belangrijke prioriteit dit jaar is het versterken van de samenwerking van EUROMIL met organisaties zoals de Europese Unie, de NAVO en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE). Jakob: "En last but not least moeten we onze invloed blijven uitbreiden door nieuwe EUROMIL-leden aan te trekken en onze samenwerking met bestaande leden te verdiepen."

Duurzaamheid

Jakob heeft de nodige positieve verwachtingen van 2025. "Terwijl we ons voorbereiden op de Buitengewone Algemene Vergadering van EUROMIL in mei waar een

nieuw bestuur wordt gekozen, leggen we de basis voor de duurzaamheid op langere termijn van onze initiatieven. Hierbij ligt de focus op human resources in Defensie, op de ondersteuning van veteranen en op de bevordering van inclusiviteit in alle militaire structuren."

Verwoestende conflicten

Ondertussen blijft EUROMIL volgens Jakob denken aan 'onze collega's en vrienden in Oekraïne, die uitdagingen met veerkracht en moed blijven doorstaan'. "Verder moeten we ook de verwoestende conflicten in Gaza, Syrië en andere regio's erkennen en ondertussen hopen op vrede, stabiliteit en een betere toekomst voor iedereen die hierdoor wordt getroffen." ←

MARVER SCHAART ZICH ACHTER INITIATIEF VOOR OEKRAÏENSE VETERANEN

Evenals diverse andere bij EUROMIL aangesloten defensiebonden schaarde de MARVER zich onlangs achter een mooi initiatief van de International Charitable Foundation Military Veterans for Peace (militaire veteranen voor vrede, red.).

Het doel van dit internationale initiatief is om in Oekraïne een 'veteranenstad' op te bouwen, die Oekraïense veteranen een solide basis moet bieden om te kunnen beginnen aan een mooi nieuw hoofdstuk in hun leven. Deze plek zal onder andere medische zorgfaciliteiten, mogelijkheden voor psychologisch herstel en loopbaanondersteuning gaan herbergen.

De MARVER is volledig doordrongen van het feit dat duizenden veteranen uit Oekraïne na vaak heftige ervaringen tijdens de oorlog met Rusland maar moeizaam de overstap kunnen maken van hun militaire dienst naar het burgerleven. Juist daarom steunen wij het initiatief van de International Charitable

Foundation Military Veterans for Peace om in Oekraïne een 'veteranenstad' voor hen op te bouwen, die veel meer biedt dan alleen goede huisvesting. Het moet een toevluchtsoord worden voor herstel, groei en gemeenschapszin.

Donaties

Met kleine en grote donaties zal werk worden gemaakt van huisvesting, sociale infrastructuur, revalidatie- en carrière-programma's en uiteenlopende tools voor Oekraïense militairen om in de maatschappij te kunnen re-integreren. In totaal is 13,9 miljoen euro nodig om de veteranenstad te kunnen opbouwen. De donaties zullen doorlopen totdat dit streefbedrag is bereikt. ←

MILITARY VETERANS FOR PEACE

↘ In 2014 werd Oekraïne geconfronteerd met militaire agressie van Rusland. In die extreem moeilijke tijd laaide de strijd op voor het behoud van de onafhankelijkheid van het land. Alle Oekraïense bevolkingsgroepen schaalden zich achter één doel: het verzet tegen de Russische agressor, de terreur en de wetteloosheid. Een publiek figuur uit de centrale regio van Oekraïne richtte in 2015 de Oekraïense associatie van gevechtsactiedeelnemers en ATO-deelnemers op. Deze associatie werd direct lid van EUROMIL, de Europese Organisatie van Militaire Verenigingen en Vakbondsorganisaties. Anno 2025 heeft zij vertegenwoordigingen en afdelingen in alle Oekraïense regio's. Het totale aantal leden bedraagt ruim 40.000 mensen. Een aanzienlijke meerderheid van deze leden strijdt nu in de frontlinie tegen de Russen. Tijdens de grootschalige invasie van Rusland vanaf 24 februari 2022 werden veel leden gedood of ernstig verwond. In het kader van de ontplooiende bondactiviteiten werd in 2023 besloten om de International Charitable Foundation Military Veterans for Peace op te richten. Het doel van deze organisatie is om Oekraïense veteranen die hebben geleden door de oorlog sociale re-integratiemogelijkheden te bieden en zo hun economische onafhankelijkheid te herstellen.

FAQ OVER INSCHALINGSWIJZIGINGEN IN NIEUWE IBM

Het gewijzigde Inkomstenbesluit militairen (IBM) is op 16 januari 2025 gepubliceerd in het Staatsblad. In dit nieuwe IBM zijn de in het arbeidsvoorwaardenakkoord 2021-2023 gemaakte afspraken verwerkt. Zolang de afspraken niet in wet- of regelgeving waren omgezet, was er sprake van beleid. Nu deze vastliggen in een algemeen verbindend voorschrift kan iedere belanghebbende militair er een beroep op doen. In deze FAQ in Interventie geven we jou antwoord op diverse vragen rond de belangrijkste inschalingswijzigingen.

Wat is het verschil tussen de opleidingstabel en de salaristabel?

Sinds 1 januari 2023 kun je als militair worden ingeschaald in de opleidingstabel of de salaristabel. Inschaling in de opleidingstabel is alleen aan de orde als je voor het eerst het algemene deel van de initiële opleiding volgt. Met dit algemene deel wordt bedoeld op de algemene militaire vorming aan de start van je carrière bij Defensie. De Algemene Militaire Opleiding (AMO) is hiervan een voorbeeld, maar de opleiding kan ook een andere naam hebben. In artikel 3a van de nieuwe Inkomstenregeling militairen kun je teruglezen welke opleidingen tot het algemene deel van de initiële opleiding gerekend worden. Na voltooiing van het algemene deel kom je in de salaristabel.

Heb je tijdens je verblijf in de opleidingstabel buiten je schuld opleidingsvertraging opgelopen?

Dan word je in de salaristabel ingepast

met ingang van de dag waarop je zonder de vertraging zou zijn ingestroomd. Let wel: tijdens de VTO moet je als militair in de salaristabel worden geplaatst. Hiermee zijn echter veel fouten gemaakt. Deze fouten (moeten) worden rechtgezet tijdens een grootscheepse hersteloperatie.

Kom ik als doorstromer ook in de opleidingstabel?

Nee, als doorstromer heb je de AMO eerder al doorlopen en daarom dien je direct in de salaristabel te worden ingepast. Als MARVER krijgen we veel vragen van reservisten die op of na 1 januari 2023 zijn geswitcht naar beroepsmilitair. Zij zijn wel in de opleidingstabel geplaatst, terwijl zij in het verleden de AMO al hebben gedaan. Het is nog niet helemaal duidelijk hoe hiermee wordt omgegaan. Op dit moment maken we zekerheidshalve bezwaar voor leden bij wie dit is gebeurd.

Welk salaris krijg ik in de opleidingstabel?

In de opleidingstabel wordt je salaris bepaald aan de hand van je leeftijd en de aan jou toegekende opleidingsrang. Vanaf de leeftijd van 23 jaar zit je op het maximum. Zolang je nog geen 23 jaar bent, gaat je salaris met ingang van de eerste dag van de maand waarin je jarig bent een trede omhoog. Verder stijgt je salaris zodra je wordt bevorderd. De hoogste rang die je binnen de opleidingstabel kunt bereiken, is luitenant ter zee der 3e klasse bij de Koninklijke Marine en vaandrig voor de overige OPCO's.

Welk salaris krijg ik in de salaristabel?

Bij de overgang van de opleidingstabel naar de salaristabel – dus na voltooiing van de AMO – word je ingepast op grond van de rang die je op dat moment hebt of krijgt. Uitgangspunt is dat je dan trede 0 krijgt, maar er is ruimte om een hogere trede toe te kennen aan specifieke categorieën militairen. Dat moet gebeuren in de vorm van een ministeriële regeling. Deze is nog niet tot stand gekomen.

Wanneer krijg ik de jaarlijkse verhoging (klikmaand) in de salaristabel?

Als je als militair vanaf 1 januari 2023 in dienst bent getreden, wordt de jaarlijkse verhoging (klikmaand) gesteld op de maand waarin de overgang van de opleidings- naar

‘In de opleidingstabel wordt je salaris bepaald aan de hand van je leeftijd en de aan jou toegekende opleidingsrang’

de salaristabel heeft plaatsgevonden. De eerste verhoging vindt een jaar na de overgang naar de salaristabel plaats. Was je op 1 januari 2023 al in dienst als militair?

Dan verandert er voor jou niets qua klikmaand. Met andere woorden: je houdt de klikmaand die je op 31 december 2022 had. Ook hiermee zijn echter de nodige fouten gemaakt, die tijdens een grootschalige hersteloperatie (moeten) worden hersteld.

Kan ik op grond van opleiding en/of ervaring een hoger startsalaris krijgen?

Defensie kent sinds januari 2023 aan nieuw ingestroomde militairen in de opleidingstabel met een bepaalde vooropleiding en/of ervaring een aanstellingstoelage toe ter verhoging van het salaris. Bij inpassing in de salaristabel krijg je als militair van 23 jaar of ouder een extra trede en relevante werkervaring is hierbij hoogstens vier extra treden waard. In totaal kan het aantal extra treden nooit meer dan vier zijn. De ervaring van militairen die al een extra trede wegens hun leeftijd hebben gekregen, kan dus maximaal drie extra treden opleveren.

Kan ik als doorstromer ook extra treden in de salaristabel krijgen?

Nee, het nieuwe beleid geldt alleen voor militairen die vanaf 1 januari 2023 bij Defensie in dienst zijn getreden. In de praktijk zien we dat dit ertoe kan leiden dat instro-

mers na de voltooiing van het algemene deel van hun opleiding een hogere salaristrede dan doorstromers krijgen. Dit illustreren we aan de hand van een voorbeeld: aan de korte officiersopleiding (KOO) nemen zowel doorstromers als instromers deel. Het kan voorkomen dat een doorstromer met zes jaar werkervaring binnen Defensie en een leeftijd van 24 jaar in trede 0 start, terwijl een instromer met zes jaar externe werkervaring en een leeftijd van 24 jaar direct trede 4 krijgt. We vinden dit niet fair. Daarom bieden wij desgewenst hulp aan leden die dat bij de werkgever aan willen kaarten. ←

■ Heb je als MARVER-lid andere vragen over het nieuwe IBM? Neem dan contact op met onze afdeling individuele belangenbehartiging via ib@marver.nl.

SCHADE

DFD is bij noodsituaties 24/7 bereikbaar. Bij schade is dit belangrijk. Samen met onze partners helpen wij u bij het beperken en herstel van uw schade. Download de DFD-app, dan heeft u altijd de belangrijke informatie en telefoonnummers binnen handbereik.

GEZIN

Samenwonen, trouwen of juist scheiden? Uw verzekeringen moeten worden aangepast. Hetzelfde geldt wanneer u een kind krijgt of een kind meerderjarig wordt. Geef de wijzigingen in uw gezinssituatie daarom altijd door.

WONEN

Een huis kopen of verhuizen? Een hypotheek afsluiten of aanpassen? Een belangrijke financiële stap. Voorkom bij de aankoop, of juist later, financiële tegenvallers. Laat u persoonlijk adviseren en begeleiden door de DFD-adviseur.

UITZENDING

De DFD ongevallen- en reisverzekering biedt tijdens meer risicovolle uitzendingen standaard dekking. Toch is het belangrijk om al uw verzekeringen te controleren. Contact DFD tijdig zodat u en uw gezinsleden tijdens de uitzending hier geen omkijken naar hebben.

UIT DIENST

Eindigt uw aanstelling bij Defensie? Kiest u voor een loopbaan buiten Defensie of gaat u met functioneel leeftijdsontslag? U blijft gewoon relatie bij DFD, maar uw verzekeringen moeten worden aangepast aan de nieuwe situatie.

**Storm op komst? Gaat u op uitzending of oefening?
Of gaat u uit dienst? Studeren of zelfstandig wonen?
Gaat u binnenkort samenwonen, trouwen of juist scheiden?
Een woning kopen, verbouwen of verhuizen?
Is er een kind op komst?**

Veranderingen?

Contact DFD, gebruik de QR

Bij veranderingen in uw leven is het belangrijk om tijdig na te gaan of uw verzekeringen en hypotheek nog wel bij de nieuwe situatie passen. Neem daarom altijd contact op met DFD.

Ook wanneer er niets lijkt te veranderen, is het slim om uw verzekeringen jaarlijks na te lopen. Wij helpen en adviseren u graag.

Zodat u goed verzekerd blijft.

BONCADEAU!

Stuur jouw oplossing van de puzzel vóór **dinsdag 8 juli 2025** naar de redactie van Interventie via dit e-mailadres: puzzel@marver.nl. Vergeet niet jouw adres te vermelden in de mail, want onder de juiste inzendingen verloten wij een boncadeau ter waarde van 25 euro! Uit de goede oplossingen van de puzzel uit het vorige nummer kwam **Bert Brekelmans** uit **Berghem** als winnaar naar voren. Per abuis publiceerden wij in de vorige uitgave overigens ook de uitkomst van de puzzel. Desondanks namen veel lezers de moeite om de puzzel helemaal in te vullen.

FILIPPINE

Gelijke cijfers zijn gelijke letters.

A	15	26		41		11	B		26	6	19		35	44		22	3	13
C	4		8	26	7	46	2		D	9	46		28		26		6	1
E		35	45	9	40		23	19		31	F	37	32	21		47		12
G	43		19	24	16		26	2	7	H	31		17	48	11		35	29
I	33	1	22		28		11		4	36	17	J	24		44	34		9
K	10	22		13	46			38	L	31		42		11	37		3	19
M	31		45		32	18	40		22	12	28		N	23		43		37
O	24	10		21			1	35	P	20		4		9	31		35	42
Q	31	11	41		48		37	15	32	27		R	39		13		45	8
S	32			22	47	14	30	19		T	34	29		16		7	44	26
U	5	40	33			22		4	27	12	V	25	32		1	41	8	
W	37		25	20	45	11		30	X	11	47		24	38		4		26
Y	34	7		45		23	Z	31		36	26	2	18	5		39	14	

A Spaanse dictator, overleden in 1975

B Noord-Amerikaans knaagdier

C Periode van drie maanden

D Onder invloed van alcohol

E Periode van 4.000 maal C

F Land in Zuidwest-Azië

G Amerikaans zoogdier, opossum

H Land in Centraal-Azië

I Onder invloed van alcohol

J Uitvinder van een naar hem genoemde motor

K Land in Zuidwest Azië

L Italiaanse dictator, gefusilleerd in 1945

M Periode die ruim 31,5 biljoen maal in E past

N Uitvinder van het dynamiet

O Afrikaans land met uitzicht op Azië

P Europees knaagdier, tuinslaper

Q Broers die de luchtballon uitvonden

R Argentijnse dictator, overleden in 2013

S Land in Zuidoost-Azië

T Periode van bijna 16 miljard maal M

U Onder invloed van alcohol

V Land in Zuidoost-Azië

W Onder invloed van alcohol

X Uitvinder

Y Sovjet-Russische dictator, overleden in 1953

Z Zuid-Amerikaans knaagdier

OPLOSSING

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48

KRINGVOORZITTERS

Kring Schiphol

Robert Tacx
schiphol@marver.nl

Kring NAD

Wim Groeneweg
nad@marver.nl

Kring West

Ronald Breg
west@marver.nl

Kring LTC

Christiaan Bouwknegt
ltc@marver.nl

Kring Midden

Anita Knegt
midden@marver.nl

Kring Noord

Johan Bruinsma
noord@marver.nl

Kring Zuid

Anthony van Oosten
zuid@marver.nl

CONTACT

Algemene adresgegevens

Johan van Oldenbarneveltlaan 46
3818 HB Amersfoort
085 - 8900 480
maandag t/m donderdag telefonisch bereikbaar van 11.00 tot 12.30 uur en van 13.30 tot 15.00 uur. Tijdens de overige kantoor tijden tussen 8.30 en 17.00 uur - ook op vrijdag - kun je een terugbelverzoek inspreken via onze voicemail.
info@marver.nl, www.marver.nl
NL49INGB0000513044

Afdeling Individuele

Belangenbehartiging (IB)

Je kunt bij onze afdeling Individuele Belangenbehartiging terecht met al jouw juridische en rechtspositionele vraagstukken.
ib@marver.nl

Ledenadministratie

Onze ledenadministratie helpt je met alle vragen over jouw lidmaatschap, ledenvoordelen en verzekeringen.
la@marver.nl

Leden worden vriendelijk verzocht de afdeling ledenadministratie tijdig te informeren over:

- veranderingen in hun persoonsgegevens (naam, adres);
- het verlaten van de dienst om elders te gaan werken;
- een ambtsjubileum, leeftijdsontslag, opname in het ziekenhuis en uitzendingen.

Adreswijzigingen kunnen per brief, e-mail (la@marver.nl), telefoon of via de website worden doorgegeven. Je kunt je lidmaatschap opzeggen door een brief te sturen naar: Johan van Oldenbarneveltlaan 46, 3818 HB Amersfoort, t.a.v. Ledenadministratie. Een opzegging kun je ook via e-mail doorgeven aan onze ledenadministratie.

Sluitingsdatum kopy

Interventie nummer 1 2025 sluit op 9 juli en verschijnt op 18 juli 2025.

Uw hypotheek, onze zorg!

DFD is ruim 27 jaar dé specialist op het gebied van verzekeringen en onafhankelijk hypotheekadvies voor (ex-)militairen en hun gezinsleden. U wilt verhuizen of droomt van een eigen woning. Uw woning vergroenen. Dat is goed voor het milieu en uw portemonnee! Of u nu voor het eerst koopt, verhuist, verbouwt of vergroent. DFD biedt u het beste advies en de hypotheek die bij u past. Neem contact op met DFD voor meer informatie of een afspraak. Een eerste inventarisatie is altijd GRATIS!

DFD biedt u zorgeloos woongenot en voordeel door:

- ✓ Expertise en zorg;
- ✓ Ook hypotheek voor militairen met een FPS fase-1 en -2 contract;
- ✓ Echt onafhankelijk en persoonlijk advies door de DFD-regioadviseur;
- ✓ Duidelijkheid en transparantie, u weet hoeveel en waarvoor u betaalt;
- ✓ Maximale zekerheid, ook voor de toekomst;
- ✓ De optimale hypotheek met de scherpste tarieven.

T (040) 20 73 100 E dfd@dfd.nl I www.dfd.nl

FONDS SOCIALE ZORG (FSZ)

Voorzitter

Theo Wielens
053 - 572 10 60
06 - 42 16 94 43
voorzitter@fondssocialezorg.nl

Secretaris

Hans Walvius
0577 - 41 16 42
06 - 10 76 93 00
secretaris@fondssocialezorg.nl

Penningmeester

Breunis van de Pol
06 - 41 73 73 54
b.vandepol@marver.nl

Coördinator Zorg en Nazorg (ledenbezoekers)

Bert Tuentner
06 - 10 12 06 97
zorgennazorg@fondssocialezorg.nl

Coördinator verjaardagsactie

Gerrit Sels
0299 - 47 12 42
06 - 22 44 49 26
verjaardagsactie@fondssocialezorg.nl

Coördinator inkoop

Tom Werkhoven
06 - 36 48 50 83
inkoop@fondssocialezorg.nl

Coördinatoren (web)winkel

Frits Aalbers
06 - 10 91 10 65
winkel@fondssocialezorg.nl

Wim Schouten
06 - 23 11 47 24
webwinkel@fondssocialezorg.nl

COLOFON

Uitgave van FNV Veiligheid onder verantwoordelijkheid van de Marechausseevereniging. De Marechausseevereniging is lid van de Algemene Centrale van Overheidspersoneel (ACOP). In deze centrale zitten FNV Overheid (burgerpersoneel Defensie), de MARVER en de AFMP. Zij voeren het overleg in het Sectoroverleg Defensie (SOD).

De inhoud van Interventie valt onder de verantwoordelijkheid van het Hoofdbestuur van de Marechausseevereniging, behoudens artikelen op naam en de inhoud van de opgenomen advertenties. De redactie behoudt zich het recht voor om ingezonden artikelen te weigeren of te redigeren. Niets uit deze uitgave mag worden overgenomen zonder voorafgaande toestemming van de redactie.

redactie Bart Manders, René Schilperoort, Sven Schuitema, Fred Lardenoye
Johan van Oldenbarneveltlaan 46, 3818 HB Amersfoort; redactie@marver.nl

ontwerp & vormgeving Margo Witte, concept & design, Amsterdam
oplage 6.500

verschijning Vier keer per jaar

website www.marver.nl

e-mail redactie@marver.nl

druk Senefelder Misset

PROFITEER VAN AANTREKKELIJKE KORTING MET LEDENVOORDEEL FNV

Ledenvoordeel FNV biedt FNV-leden flinke kortingen op allerlei producten en diensten. Naast de jaarvoordelen waar je heel het jaar gebruik van kunt maken, bieden we ook tijdelijke voordelen. Deze vind je elke maand op ledenvoordeelfnv.nl. Je kunt je ook inschrijven voor de maandelijkse nieuwsbrief, zodat je nooit een voordeel mist!

TIJDELIJK VOORDEEL

Maandelijks vele nieuwe voordelen op ledenvoordeelfnv.nl

BOOKBEAT LUISTERBOEKEN 60 DAGEN GRATIS + KORTING

Geniet 60 dagen gratis van luisterboeken met BookBeat! Via Ledenvoordeel FNV ontvang je een gratis proefperiode en daarna ook nog 2 maanden 50% korting op je abonnement. Luister tot 40 uur naar je favoriete boeken, van spannende thrillers tot inspirerende non-fictie! Meld je nu aan en begin direct met luisteren.

Dit voordeel is geldig t/m 31 mei 2025

60
DAGEN
GRATIS

LENOVO EXCLUSIEVE LENOVO-DEALS VIA LEDENVOORDEEL FNV

Leden van AFMP profiteren van unieke kortingen op Lenovo-producten! Ontvang laptops, accessoires en meer tegen scherpe prijzen. Lenovo staat bekend om innovatie en betrouwbaarheid, ideaal voor werk, studie en ontspanning. Grijp deze kans om hoogwaardige technologie met extra voordeel in huis te halen. Bekijk nu alle exclusieve deals speciaal voor jou!

Dit voordeel is geldig t/m 31 mei 2025

15%
KORTING

ROADSMAAKT 15% KORTING OP DE GEHELE COLLECTIE VAN ROADSMAAKT

RoadsMaakt staat voor een unieke collectie, handgemaakt door mensen met een bijzonder levensverhaal. Bij RoadsMaakt vind je woonaccessoires, lifestyle producten en bijzondere cadeaus. Allemaal gemaakt van gerecyclede materialen en ieder met een uniek verhaal. Als lid van AFMP ontvang je 15% korting op het gehele assortiment van RoadsMaakt.

Dit voordeel is geldig t/m 31 mei 2025

15%
KORTING

JAARVOORDEEL

UNIVÉ ALTIJD GOED VERZEKERD BIJ UNIVÉ

Brand-, diefstal-, storm- of waterschade, heb je je woonverzekeringen op orde? Met een inboedelverzekering van Univé zijn je spullen in huis verzekerd. En met een opstalverzekering is je eigen woning verzekerd. Een prettige gedachte. Als lid van AFMP krijg je bij Univé 5% korting op je schadeverzekeringen.

5%
KORTING

JAARVOORDEEL

NIBUD 15% KORTING OP NIBUD-PRODUCTEN

Ben jij al bezig met je belastingaangifte? Als je je financiële administratie netjes bewaart, kun je alles makkelijk terugvinden. Met Nibud-tabladenset bijvoorbeeld, weet je precies welke documenten je moet bewaren en hoe lang. Je bestelt 'm nu met korting in de online winkel!

15% KORTING

INVENTUM INVENTUM HUISHOUDELIJKE APPARATEN MET KORTING

Bestel nu extra voordelig handige huishoudelijke apparaten van Inventum. Met tot wel 50% korting, speciaal voor jou! Alle producten zijn van goede kwaliteit, hebben een mooi design en een scherpe prijs. Inventum geeft altijd 5 jaar garantie op alle apparaten. Dus wie slim is... kiest Inventum!

TOT 50% KORTING

NHA 12% KORTING ÉN GRATIS TABLET BIJ NHA

Wil jij aan je toekomst werken? Ga voor een thuisstudie van NHA! De opleidingen passen perfect bij jouw dynamische baan. Studeer waar en wanneer het jou uitkomt. Ontdek 600+ betaalbare cursussen en behaal jouw doelen, op jouw tempo. Als lid van AFMP profiteer je van 12% korting én ontvang je een gratis tablet! Vraag je gratis proefles aan of schrijf je direct in via nha.nl/fnv.

12% KORTING

GREENCHOICE EXCLUSIEF LEDENVOORDEEL FNV VOORDEEL BIJ GREENCHOICE

Start 2025 sterk met Greenchoice! Als lid van AFMP profiteer je van scherpe tarieven, aantrekkelijke kortingen, 100% groene stroom uit Nederland én steun je natuurprojecten met het programma Natuur voor Morgen. Jij kiest, Greenchoice regelt de rest. Stap over en ervaar de positieve energie van Greenchoice!

VOORDEEL OP ENERGIE

Onze jaarpartners:

univé

nha

Pluto Sport

12GO

CenterParcs

mobiel.nl

koffievoordeel.nl
WANT GOEDE KOFFIE IS EEN KEUZE

speed
COMFORT

INVENTUM

MIS NIETS! SCHRIJF JE SNEL IN VOOR DE NIEUWSBRIEF OP LEDENVOORDEELFNV.NL

Onder voorbehoud van druk- en zetfouten.

Kijk op de website voor de speciale maandaanbiedingen!

DAAROM

ANITA KNEGT (51)

 VOORZITTER KRING MIDDEN VAN DE MARVER
SINDS 2022

Anita Knecht (51) werkt op de afdeling Informatievoorziening en Communicatiesystemen bij het OTCKMar in Apeldoorn en is voorzitter van de Kring Midden van onze vereniging.

Wanneer & waarom werd je kringvoorzitter?

De vorige kringvoorzitter kwam drie jaar geleden ziek thuis te zitten. Zijn voorganger Hans Koopman vroeg me toen of ik tijdelijk kon invallen. Zelf ben ik namelijk ook al jarenlang actief op het OTCKMar in Apeldoorn en MARVER-lid. Het sprak me aan om als kringvoorzitter iets te kunnen betekenen voor KMar-collega's in de regio Apeldoorn die zich met vragen of problemen melden. Omdat de voorgaande voorzitter niet meer terugkwam, rolde ik definitief in deze functie.

Wist je wat er in deze rol op jouw pad kwam?

Mede omdat ik Hans Koopman als toenmalig kringvoorzitter meermaals voorlichtingen zag geven aan leerlingen op het OCTKMar, had ik al een aardige indicatie van mijn taken. Als kringvoorzitter is het vooral belangrijk om voor de jonge collega's zichtbaar en benaderbaar te zijn als zij met problemen zitten en hulp of een luisterend oor nodig hebben. Voordelig is dat ik 'binnenslaper' ben in Apeldoorn en dat leerlingen hierdoor ook 's avonds bij mij terecht kunnen.

Hoe verliep jouw KMar-loopbaan tot nog toe?

In april is het precies 30 jaar geleden dat ik als BBT'er bij de KMar-organisatie terecht kwam. Ik was 12 jaar lang operationeel actief en had ik plaatsingen door het hele land. Een medische incident dwong mij later om met mijn operationele werk te stoppen. Vervolgens verrichtte ik ondersteunende werkzaamheden op het OTCKMar. De laatste jaren werk ik daar op de afdeling Informatievoorziening en Communicatiesystemen.

Wat zijn jouw toekomstige ambities bij de MARVER?

Ik hoop nog een poos kringvoorzitter te blijven, ook omdat ik in deze functie altijd kan terugvallen op een sociaal vangnet van ervaren MARVER-collega's. Mocht ik in de toekomst op een andere functie in het noorden des lands terechtkomen, dan wil ik daar een ondersteunende rol voor onze leden blijven vervullen. Collega's de helpende hand bieden, is en blijft namelijk iets waaraan ik persoonlijk veel waarde hecht. ←

**'Belangrijk om
benaderbaar te zijn voor
jonge collega's'**